

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ÇOCUKLUK ÇAĞI
TRAVMASI, YAKIN İLİŞKİLERDEKİ
PSİKOLOJİK EĞİLİMLER VE ROMANTİK
İLİŞKİLERDEKİ İSTİSMAR DAVRANIŞININ
İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:

Haydeh FARAJI

İstanbul, 2016

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ÇOCUKLUK ÇAĞI
TRAVMASI, YAKIN İLİŞKİLERDEKİ
PSİKOLOJİK EĞİLİMLER VE ROMANTİK
İLİŞKİLERDEKİ İSTİSMAR DAVRANIŞININ
İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:

Haydeh FARAJI

Öğrenci No:

140790056

Danışman:

Yrd. Doç. Dr. Samuray ÖZDEMİR

İstanbul, 2016

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı Travması, Yakın İlişkilerdeki Psikolojik Eğilimler ve Romantik İlişkilerdeki İstismar Davranışın İncelenmesi**” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 08.09.2016

Haydeh FARAJI



T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ,
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

08.09.2016

Enstitümüz *Psikoloji* Anabilim Dalı *Klinik Psikoloji* Programı yüksek lisans öğrencilerinden 140790056 numaralı *Haydeh FARAJI*'nin "*Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim – Öğretim Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "*Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı Travması, Yakın İlişkilerdeki Psikolojik Eğilimler ve Romantik İlişkilerdeki İstismar Davranışının İncelenmesi*" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 06.09.2016 tarih ve 2016/35 sayılı toplantısında seçilen ve Taksim Yerleşkesinde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, ilgili yönetmeliğin (c) bendi gereğince (...) dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında *oyçokluğu/oybirliği* ile *Kabul/Red veya Düzeltme* kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 1 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Samuray ÖZDEMİR
(Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Prof. Dr. Ayten ERDOĞAN
(Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Muhammed AYAZ
(İstanbul Arel Üniversitesi)

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans süreci boyunca ve özellikle tez döneminde değerli bilgilerini benimle paylaşan, sabır ve ilgisini eksik etmeyen değerli danışman hocam Yrd.Doç.Dr. Samuray ÖZDEMİR'e,

Yüksek lisans programında tanıştığım canım arkadaşım Ayşenur YEŐİLYURT'a,

Hayatımın her döneminde ve her koşulda yanımda olup maddi manevi desteklerini esirgemeyen aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Haydeh FARAĞI
İstanbul-2016

Adı ve Soyadı : Haydeh FARAJİ
Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Samuray ÖZDEMİR
Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans, 2016
Alanı : Klinik Psikoloji
Anahtar Kelimeler : Travma, İstismar, Yakın İlişkiler, Romantik İlişki

ÖZET

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMASI, YAKIN İLİŞKİLERDEKİ PSİKOLOJİK EĞİLİMLER VE ROMANTİK İLİŞKİLERDEKİ İSTİSMAR DAVRANIŞININ İNCELENMESİ

Bu araştırma romantik ilişkisi olan üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travması, yakın ilişkilerdeki psikolojik eğilimler ve romantik ilişkilerdeki istismar davranışı kavramlarının birbiriyle ilişki içerisinde olduklarını ortaya koymak amacı ile yürütülmüştür. Bununla birlikte çocukluk çağı travması, yakın ilişkilerdeki psikolojik eğilimler ve romantik ilişkilerdeki istismar davranışının cinsiyet, yaş, ailenin gelir seviyesi, ebeveynlerin bir arada olup olmaması, ebeveynlerin sağ olup olmaması, güven duyulan bir aile bireyine sahip olup olmama, yakın arkadaşına sahip olup olmama, ilişki süresi gibi değişkenlerle olan ilişkisi de incelenmiştir.

Araştırmaya Türkiye'nin İstanbul şehrinde yaşamakta olan, gönüllülük ilkesine göre rastlantısal biçimde seçilen 113 üniversite öğrencisi katılmıştır. Çalışmada veri toplamak hedefiyle "Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği", "Romantik İlişki Değerlendirme Ölçeği", "Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği" uygulanmış ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır.

Araştırmanın sonucunda romantik ilişkiyi değerlendirme ölçeği ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. Buna göre; kadınların puanlarının erkeklerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çok boyutlu ilişki ölçeğinin alt boyutu olan ilişki kaygısı ile yaş değişkeni arasında 21 yaş grubunda daha yüksek puanların olduğu ve ilişkide kendine güven alt boyutu ile cinsiyet değişkeninde kadınların puanlarının daha yüksek olduğu istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.



Name and Surname : Haydeh FARAJÍ
Advisor : Asst. Prof. Samuray ÖZDEMİR
Type and Date : Postgraduate, 2016
Field : Clinical Psychology
Key Words : Trauma, Abuse, Intimate Relations, Romantic Relations

ABSTRACT

ANALYSIS OF CHILDHOOD TRAUMA, PSYCHOLOGICAL TENDENCIES IN INTIMATE RELATIONS AND ABUSE IN ROMANTIC RELATIONSHIPS AMONG UNIVERSITY STUDENTS

The object of this study is to show that childhood trauma, psychological tendencies in intimate relations and abuse in romantic relations are related to each other. Besides, childhood trauma, psychological tendencies in intimate relations and abuse in romantic relations had been investigated about some other demographical variants like gender, age, family budget, length of the romantic relation. Also if they had lost one of parents or not, if they have a family member to trust or not, have a close friendship or not, if their parents divorced or not.

113 university students attended to study who live in İstanbul and willing to help. “Childhood Trauma Questionnaire”, “The Multidimensional Relationship Questionnaire”, “Romantic Relationship Assessment Inventory” and “Personel Information Questionnaire” had been used for collecting data for the study.

As a result of this research, it is determined that there is statically correlation between scale of Romantic Relationship Assessment Inventory and gender variety. Therefore, it is seen that score of women are higher than men. It is determined that, Relation Anxiety which is subscale of Multidimensional Relationship Questionnaire

and age variety has higher score in 21 years old group. It is seen that there is statically correlation between self confidence subdimention in Relationship and gender variety. As a result it is concluded score of women are higher than men.



İÇİNDEKİLER

	Sayfa No.
ÖZET.....	i
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ	ix
KISALTMALAR	xii

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

1.1. Giriş	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Altproblemler	2
1.3. Tanımlar	3
1.4. Sayıtlar	4
1.5. Sınırlılıklar	4

İKİNCİ BÖLÜM GENEL BİLGİLER

2.1. Çocukluk Çağı Travmaları	6
2.1.1. Çocukluk Çağı Travma Türleri	8
2.1.1.1. Fiziksel İstismar	8
2.1.1.2. Duygusal İstismar	9
2.1.1.3. Cinsel İstismar	10
2.1.1.4. İhmal	11
2.1.2. Çocukluk Çağı Travma Mağdurlarının Psikopatolojisi.....	11
2.2. Romantik ve Yakın İlişkiler Kavramı	13
2.2.1. Romantik İlişkiyi Açıklayan Kuramlar	15
2.2.1.1. Karşılıklı Bağımlılık Kuramı	15
2.2.1.2. Yatırım Modeli	16

2.2.1.3. Bağlanma Kuramı	17
2.2.1.4. Sembolik Etkileşim Kuramı	18
2.2.1.5. Eşitlik Teorisi	18
2.3. Flört Şiddeti	19
2.3.1. Flört Şiddetinin Kuramsal Açıklaması.....	21
2.3.1.1. Feminist Kuram.....	21
2.3.1.2. Güç Kuramı	22
2.3.1.3. Bağlanma Kuramı	22
2.3.1.4. Sosyal Öğrenme Kuramı.....	23
2.3.2. Şiddetin Nedenleri	23
2.3.2.1. Biyolojik Nedenler.....	23
2.3.2.2. Psikolojik Nedenler.....	23
2.3.2.3. Sosyo-Ekonomik Nedenler.....	24
2.3.2.4. Diğer Faktörler	24

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	25
3.2. Evren ve Örneklem	25
3.3. Veri Toplama Araçları	25
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	26
3.3.2. Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği.....	26
3.3.3. Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği.....	27
3.3.4. Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği.....	27
3.4. Verilerin Analizi	28

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇLAR

4.1. Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği (RİDÖ) ile Çeşitli Değişkenlerin Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi.....	29
4.1.1. RİDÖ ile Yaş Arasındaki İlişki	29
4.1.2. RİDÖ ile Cinsiyet Arasındaki İlişki	30
4.1.3. RİDÖ ile Ailenin Gelir Düzeyi Arasındaki İlişki	31
4.1.4. RİDÖ ile Anne Baba'nın Medeni Durumu Arasındaki İlişki	31
4.1.5. RİDÖ ile Ebeveyn Kaybı Arasındaki İlişki	32
4.1.6. RİDÖ ile Güvenilen Aile Bireyi Arasındaki İlişki	33
4.1.7. RİDÖ ile Yakın Arkadaş Arasındaki İlişki	34
4.1.8. RİDÖ ile Romantik İlişki Süresi Arasındaki İlişki	34
4.2. Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (ÇÇRTÖ) ile Çeşitli Değişkenlerin Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi	35
4.2.1. ÇÇRTÖ ile Yaş Arasındaki İlişki	35
4.2.2. ÇÇRTÖ ile Cinsiyet Arasındaki İlişki	36
4.2.3. ÇÇRTÖ ile Ailenin Gelir Düzeyi Arasındaki İlişki	36
4.2.4. ÇÇRTÖ ile Anne Baba'nın Medeni Durumu Arasındaki İlişki	37
4.2.5. ÇÇRTÖ ile Ebeveyn Kaybı Arasındaki İlişki	37
4.2.6. ÇÇRTÖ ile Güvenilen Aile Bireyi Arasındaki İlişki	38
4.2.7. ÇÇRTÖ ile Yakın Arkadaş Arasındaki İlişki	39
4.2.8. ÇÇRTÖ ile Romantik İlişki Süresi Arasındaki İlişki	39
4.3. Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği'nin (ÇBİDÖ) Alt Boyutları ile Çeşitli Değişkenlerin Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi.....	40
4.3.1. ÇBİDÖ ile Yaş Arasındaki İlişki	40
4.3.2. ÇBİDÖ ile Cinsiyet Arasındaki İlişki	43
4.3.3. ÇBİDÖ ile Ailenin Gelir Düzeyi Arasındaki İlişki	44
4.3.4. ÇBİDÖ ile Anne Baba'nın Medeni Durumu Arasındaki İlişki	45
4.3.5. ÇBİDÖ ile Ebeveyn Kaybı Arasındaki İlişki	46

4.3.6. ÇBİDÖ Puanı ile Güvenilen Aile Arasındaki İlişki	47
4.3.7. ÇBİDÖ ile Yakın Arkadaş Arasındaki İlişki.....	49
4.3.8. ÇBİDÖ ile Romantik İlişki Arasındaki İlişki	49
4.4. Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği, Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği ve Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeklerinin Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	51

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA

5.1. Tartışma	56
----------------------------	-----------

ALTINCI BÖLÜM

YORUM VE ÖNERİLER

6.1. Yorum ve Öneriler	59
-------------------------------------	-----------

KAYNAKLAR	61
------------------------	-----------

EKLER	68
--------------------	-----------

Ek-1: Kişisel Bilgi Formu	68
--	-----------

Ek-2: Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği	69
---	-----------

Ek-3: Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği	72
--	-----------

Ek-4: Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği	75
---	-----------

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa No.
Tablo.1: Örnekleme grubunun, yaş değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	29
Tablo.2: Örnekleme grubunun, cinsiyet değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	30
Tablo.3: Örnekleme grubunun, ailenin gelir düzeyi değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	31
Tablo.4: Örnekleme grubunun, anne baba medeni durumu değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	32
Tablo.5: Örnekleme grubunun, ebeveyn kaybı değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	32
Tablo.6: Örnekleme grubunun, güven değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	33
Tablo.7: Örnekleme grubunun, yakın arkadaş değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	34
Tablo.8: Örnekleme grubunun, romantik ilişki süresi değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	34
Tablo.9: Örnekleme grubunun, yaş değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	35
Tablo.10: Örnekleme grubunun, cinsiyet değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	36
Tablo.11: Örnekleme grubunun, ailenin gelir düzeyi değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	36
Tablo.12: Örnekleme grubunun, anne baba medeni durumu değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	37

Tablo.13: Örneklem grubunun, ebeveyn kaybı değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	38
Tablo.14: Örneklem grubunun, güven değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	38
Tablo.15: Örneklem grubunun, yakın arkadaş değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	39
Tablo.16: Örneklem grubunun, romantik ilişki süresi değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	40
Tablo.17: Örneklem grubunun, yaş değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	41
Tablo.18: Örneklem grubunun, cinsiyet değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	43
Tablo.19: Örneklem grubunun, ailenin gelir düzeyi değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	44
Tablo.20: Örneklem grubunun, anne baba medeni durumu değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	45
Tablo.21: Örneklem grubunun, ebeveyn kaybı değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları	46
Tablo.22: Örneklem grubunun, güven değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	48
Tablo.23: Örneklem grubunun, yakın arkadaş değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	49
Tablo.24: Örneklem grubunun, romantik ilişki süresi değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları	50

Tablo.25: Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği, Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği ve Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği arasındaki ilişkilere dair korelasyon değerleri	52
Tablo.26: Katılımcıların, cinsiyet, yaş, ebeveyn kaybı, ilişki süresi gibi sosyo-demografik bilgilere dair sıklık yüzde dağılım tablosu	53



KISALTMALAR

- ÇBİDÖ** : Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği
ÇÇRTÖ : Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği
RİDÖ : Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği



BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Giriş

Aile, dünyaya getirilen çocuğun bakımından sorumlu olan ve onu belalardan koruyan uygun bir ortamda hayatını sürdürmekle yükümlü kurum olarak düşünülmektedir. Bu nedenle çocuğun fiziksel ve psikolojik olarak sağlıklı gelişebilmesi için uygun koşullarda yetişebilmesi, aile kurumunun sorumluluğundadır. Aile kurumu, yalnız çocuğun bakımı ve korunmasından ziyade, çocuğun kişilik gelişiminde de önemli rol oynamaktadır (Polat, 2001).

Literatürde psikolojik sorunların temelinde çocukluk çağındaki yaşantıların önemi vurgulanmaktadır. Yapılan bir araştırmaya göre, çocukluk döneminde yaşanan duygusal sarsıntının ardından ilerleyen zamanlarda; kişilik bozuklukları, madde kullanımı, depresyon, antisosyal davranış vb. birçok psikolojik problemle karşılaşılabilceği ortaya konulmuştur (Korut, 2011).

Çocukluk çağı istismarına maruz kalmış bireylerde ilerleyen senelerde kişilik bozukluğu, madde kullanımı gibi sorunlar, duygudurum bozuklukları, dissosiyatif bozukluklar, anksiyete bozuklukları ve somatoform bozukluklar, suisit davranışlar, tehlikeli tutumlar, anormal davranışlar, suça karışma ve risk içeren cinsel tutumlar gibi neticeler ortaya çıkmaktadır (Erel ve Gölge, 2015).

Çocukluktaki travma yaşantısı hayat boyu psikolojik sorunların olasılığını arttırmaktadır. Yapılan araştırmalarda çocuklukta yaşanan cinsel kötüye kullanıma ve ebeveynlerin ilgisinden mahrum kalma ile yetişkinlikteki depresyon, anksiyete bozuklukları özellikle de panik ve yaygın anksiyete bozukluğu ile ilişkili bulunmuştur (Çınar, 2010).

İnsanoğlu doğduğu andan itibaren tŸrlŸ ihtiyaçlarını karşılamak için diğer bireylerle etkileşim içinde bulunmak zorundadır. İnsanların yaşamlarının ilk senelerinden itibaren çevrelerindeki diğer insanlarla, bilhassa yakın çevrelerindekiyle kurmaya çalıştıkları ilişkiler hem yaşamsal varlıklarını devam ettirebilmeleri için, hem de ilerleyen zamanlarda çevrelerindeki değişikliklere uyum sağlayabilmeleri için önemlidir. Bu bağlamda yakın ilişkiler bireyin yaşantısının en önemli parçasıdır. Yaşam bireyler için evlilik, flŸrt, dostluk gibi yakın ilişkilerden ortaya çıkmaktadır (Aydoğdu, 2010; elik, 2006).

Romantik ilişkiler, yakın ilişkiler kavramının önemli bir alt ögesidir. Romantik ilişkiler, erişkinlerin aşk hayatında kimlik keşiflerini gerçekleştirdikleri ilişkiler olarak tanımlanmaktadır. Yakın ve romantik bağı birbirinden ayıran temel nokta, ilişkinin kalitesine bağlı olarak yakınlık derecesinin farklılık gŸstermesidir. Romantik ilişkiye sahip kişiler zihinsel, emosyonel ve davranışsal özellikler gŸstermektedir. Ayrıca sevgi, yakınlık, eşit ilişki, haz alma gibi ihtiyaçlarla yŸnlendirmektedir (Eryılmaz ve Ercan, 2010; Aydoğdu, 2010).

FlŸrt Şiddeti, Şiddetin kişilerarası tŸrlerinden biri olup, partnerlerin flŸrt esnasında birbirlerine sŸzel, cinsel, emosyonel ve bedensel Şiddet ya da Şiddet içeren tutumlar sergilemesi ve sosyal kısıtlamalar getirmesidir (Aslan ve ark., 2008).

Romantik ilişkilerdeki Şiddet, duygusal, bedensel hem de cinsel Şiddet içeren tutumları içermektedir. Bu nedenle flŸrt ilişkisindeki Őiddette sadece fiziksel Şiddet içeren davranışlara değil; aynı zamanda duygusal, ruhsal ve cinsel Şiddet gibi davranışlara da odaklanmak gerekmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Alt Problemler

Bu çalışmada travmatik çocukluk yaşantılarının, yakın ilişkilerdeki özellikle de romantik ilişkilerdeki tutumlar Ÿzerinde belirleyici rolŸnŸn incelenerek ele alınması ve elde edilen bulgular ışığında romantik ilişkilerde yaşanan istismar

problemlerinin çözümüne yönelik çalışmalar yapılması hedeflenmektedir.

Bu amaca yönelik şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Çocukluk çağı travmaları ile yakın ilişkilerdeki psikolojik eğilimler arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Çocukluk çağı travmaları ile romantik ilişkilerdeki istismar davranışlar arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Çocukluk çağı travmaları ile sosyo-demografik değişkenler arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Çok boyutlu İlişki doyumu ölçeği ile sosyo-demografik değişkenler arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
5. Romantik ilişkiyi değerlendirme ölçeği ile sosyo-demografik değişkenler arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.3. Tanımlar

Çocukluk Çağı Travması: Çocukluk çağı travması, apansız ve ummadık anda ortaya çıkan, kişinin fiziksel ve psikolojik bütünlüğünü veya hayatını tehdit eden olayları içermektedir (Erten ve ark., 2015).

Travma: Günlük hayatı bozan, aniden ortaya çıkan, korku ve endişe duygusu içeren, kişinin algısını bozan olaylar ve travmatik yaşantılar olarak ifade edilmektedir (EMDR Derneği, 2015).

İstismar: Ahlak kurallarına ters düşen ve kültürde kabul görmeyen bir davranışa maruz kalma istismar olarak tanımlanmaktadır (Cek, 2014).

Romantik İlişki: Romantik ilişki, açıklık, âdil olma, karşılıklı kendini açma, ilgi gösterme, sıcaklık, koruma, karşılıklı saygılı olma, savunmayı bırakma, ruhsal olarak bağlı olma ve ayrılık ortaya çıktığında hüzünlenme gibi özellikleri olan ve iki

birey arasında yaşanan ilişkiler olarak tanımlanmaktadır (Rubenstein ve Shaver, 1982).

Yakın İlişki: Hem anne, baba ve çocuk arasında gerçekleşmektedir; hem de arkadaşlık ilişkilerinin tümü yakın ilişkiler olarak tanımlanmaktadır (Eryılmaz ve Ercan, 2010).

1.4. Sayıtlar

1. Araştırma grubunun evrenini temsil ettiği farz edilmektedir.
2. Araştırmaya katılmış olan üniversite öğrencilerinin, Kişisel Bilgi Formu'nu, Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği'ni, Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği'ni ve Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği'ni samimiyetle ve gerçek durumlarını yansıtacak biçimde yanıtladıkları farz edilmektedir.
3. Araştırmada kullanılmış Kişisel Bilgi Formu'nun katılımcıların demografik niteliklerini, Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği'nin; çocukluk çağındaki ruhsal travmayı ölçtüğü, Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği'nin; romantik ilişkilerdeki istismar davranışları ölçtüğü ve Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği'nin ise yakın ilişkilerdeki psikolojik eğilimleri ölçtüğü farz edilmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

1. Araştırma Türkiye'nin İstanbul şehrinde yaşamakta olan ve gönüllülük ilkesi ile seçilen 113 üniversite öğrencisi ile kısıtlıdır.
2. Bu araştırma, üniversite öğrencileri ile sınırlıdır.
3. Araştırmada incelenen üniversite öğrencilerinin verileri, yalnızca Çocukluk

Çağı Ruhsal Travma Ölçeği'nin ölçtüğü maddelerle limitlidir.

4. Araştırmada incelenen üniversite öğrencilerinin verileri, sadece Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği'nin ölçtüğü maddeler ile limitlidir.

5. Araştırmada incelenen üniversite öğrencilerinin verileri, sadece Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği'nin ölçtüğü maddelerle limitlidir.



İKİNCİ BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

2.1. Çocukluk Çağı Travmaları

Çocukluk dönemlerindeki sarsıntılar, kişinin kendi hayatını önemsemediği ve istismardan başka eylemleri de kapsadığı için yapılan araştırmalarda, çocukların yaşadığı ihmaller ve istismarlar bu çalışmalar açısından daha yararlı olabileceği düşünüülerek bu dönemdeki travmaların kapsamı içine alınmıştır.

Helfer ve Kempe (1972) çocukların bu dönemdeki travmalarını ilk araştıran ve inceleyen kişi olarak bilinmektedir. Çocukların yaşadığı sorunları “ ailelerin veya çocuklara bakmakla yükümlü bireylerin yapmaları gereken görevleri yerine getirmemeleri veya gereken önemi vermemeleri yüzünden çocukların yaşadığı sorunlar” olarak anlatmaktadırlar. Çocukların bu dönemde yaşadığı sorunları da duygusal, cinsel ve bedensel istismar olarak; bu çocukların ihmali durumunu da cinsel, duygusal, fiziki ve eğitimdeki önemsizliğin getirdiği sorunlar gibi alt basamaklara ayırıştırarak bu konuların da daha detaylı olarak incelemelerini yapmışlardır (Korut, 2011).

İnsanlar hayata başlarken bile bir travmayla başlar. Doğum anı kişinin hayata gözlerini açtıktan sonraki ilk travmasıdır. Doğduktan sonraki alınan ilk nefesten itibaren hayat boyu insan travmalar yaşamaktadır. Travma son dönemlerde çocukların ölüm nedenleri arasında ilk başlarda görülmektedir.

Çocukların yaşadığı istismarlar ve ihmaller, sıklıkla alakalı bir durumdur. Kelime kavramı olarak birçok alanda, farklı kişilerce ve araştırma yöntemleriyle incelenmiştir. Bu kavramla ilgili yapılan araştırmalardan sosyal alanda çalışanlar tarafından, çocukla ilgili ihmal ve istismardan kimin ya da kimlerin sorumluluk bilincinde olduğu araştırılmıştır. Sağlık alanında yapılan çalışmalarda ise tıbbi konularda araştırma yapılmakta ve bedensel rahatsızlıkları incelemektedir. Hukuksal

ve güvenlik konularında yapılan araştırmalarda da yaşanan bu olayların masumiyet ve suçluluk durumlarına dikkat çekilmiştir. Çocuk ihmal ve istismar durumunun ortaya çıkma sebebi, metotları ve sonrasında incelenen klinik belirtilere göre farklılıklar ortaya çıkmaktadır (Polat, 2001).

On sekiz yaş ve altındaki çocukların bakımları, eğitimleri, beslenmeleri ve gözetim altında tutulma gibi ihtiyaçlarının yerine getirilmemesi ihmal; bu çocuklara uygulanan zihinsel, toplumsal, fiziksel ve duygusal şiddetler de çocuk istismarı olarak adlandırılmaktadır (Zeytinoğlu, 1999).

Çocuk ihmali ve istismarı ile ilgili araştırmalar yapan Güler ve arkadaşlarına (2002) göre de, çocuklara ailelerin veya onlara bakmaktan ve eğitiminden sorumlu kişilerin çocukların sağlıkları için zarar verici ve onlara duygusal, fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimlerine engel olan davranışlar sergilemeleri olarak anlatılmaktadır. Ayrıca yaşanan tüm bu olumsuzluklar çocuklara sağlık ve gelecek açasından ciddi sorunlar ortaya çıkaran bir meseledir.

Erginer'in (2007) çocuklara yakın olan kişiler, aileler ve okul yöneticileriyle yaptığı araştırmalarda çocuk istismarı ve ihmalini etkileyen en önemli davranışlar şu şekilde sıralanmaktadır:

- Çocuğun kendini güvende hissetmemesi,
- Çocuğun kılık-kıyafetiyle ilgilenilmemesi,
- Çocuğun yaşadığı ortamın temizliğine özen gösterilmemesi,
- Çocuğun beslenmesinin yeterince karşılanmaması,
- Çocuğun sağlığına dikkat edilmemesi,
- Çocuğun fiziksel şiddet görmesi,
- Çocuk olmadan önce ailenin gerekli önlemleri almaması.

şenkal'a (2013) göre, çocuğa yapılan kötü tutumlar, aileler ve çocuğa bakmakla sorumlu kişilerin yanlışlıkla yaptıkları, çocuklar üstündeki duygusal veya fiziksel zarar verme ihtimali fazla olan ve kabul edilebilir düzgülere tezat kalitedeki kasten veya bilmeden uygulanan veya uygulanması gereken davranışları içine almaktadır.

2.1.1. Çocukluk Çağı Travma Türleri

Dünya Sağlık Örgütü'nün incelediği raporlarda aile içinde yaşanan travmalar ile alakalı bir bölüm bulunmaktadır. Bu duruma göre, çocuğun yaşadığı travmatik olaylar kendisiyle ilgilenen veya bakımından sorumlu ailelerin uyguladıkları istismar neticesinde ortaya çıkmıştır. Çocukların yaşadığı bu istismarlar 4 alt grupta incelenmektedir (WHO, 2002):

2.1.1.1. Fiziksel İstismar

Pelcovitz ve arkadaşlarının (2000) yaptığı araştırmalarda fiziksel istismarla alakalı çok fazla anlam olsa da ortak düşünce, çocuğun sağlık açısından negatif etkilenmesi ve vücudunda yaralanmalara sebep olmasıdır. Genelde yaşanan olaylarda; çürükler, sigara izlerinden dolayı yanıklar, kırıklar, iç kanamalar ve morarmalar görülmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü'nün fiziksel istismarla ilgili tanımı da, aileler veya çocuğa bakan kişilerin çocuğun vücuduna isteyerek uyguladığı fiziksel davranışların, çocuk üstündeki gelişimi, onurunu zedeleyici ve sağlığının negatif olarak etkilenmesi olarak ifade edilmesidir (Şenkal, 2013).

Çocuğa uygulanan fiziksel davranışlar olarak; yakma, boğazını sıkma, ısırma, zehirlenme, sarsma, tekmeleme, boğma, vurma, yaralama gibi daha buna benzer çocuklara zarar verici birçok hareket vardır. Ev içinde de çocuklara uygulanan şiddetin nedenleri arasında öfke boşaltma, otorite kurma ve cezalandırma yer almaktadır. Aileler bebeklerini sinirli oldukları zaman hızlı sallamaktadırlar ve bu durum bebeklerin beyinde ciddi hasarlar meydana getirerek beyin kanamalarına neden olmaktadır. Karmaşık olmayan hasarlı travmaların dışında (kafatası kırıkları vb.), bir yaşından küçük bebeklerde ağır kafa içi ezilmelerin % 95'i ve tüm kafatası ezilmelerinin %64'ünün bedensel istismardan kaynaklanmaktadır (Kara ve ark., 2004).

Çocuklara uygulanan fiziksel istismarın en çok görüleni dayaktır. Fiziksel ceza, fiziksel istismarın bir çeşidi olduğu gibi, zarar verici olmayan davranışlar uygulama, düzgülerle düzenli olarak izah edilebilmesi ve zarar verici olmaması açısından fiziksel istismara göre değişiktir. Toplum içinde bazı davranışlar kabul edilmeye yakın davranışlar olduğu için toplumlarda bu durumu fiziksel istismar olarak kabul etmemektedirler (Oral ve ark., 2001). Fiziksel ceza uygulaması intizam biçimi olarak değerlendirilmemelidir; bu ceza yöntemi çocuktaki bazı kötü davranışların düzelmemesine aksine çocuğun daha da zarar verici davranışlar sergilemesine neden olmaktadır.

Türkiye’de yapılan bir araştırmada, çocuklardan ihmale ya da fiziksel istismara uğramış olanların kognitif fonksiyonlarının düşüklüğü ve ayrıca okul hayatında dersler olarak başarılı olamadıkları görülmektedir (Gökler, 2002).

2.1.1.2. Duygusal İstismar

Çocuk istismarının üçüncüsü durumundadır. Ailelerin ya da çocuklara bakan kişilerin duygusal, zihinsel ve davranışsal olarak çocuklar üzerinde bıraktıkları negatif davranışlardır. Mesela çocuklara, karanlık bir tuvalete kapatma, aç bırakma gibi zarar verici cezalar kullanılmaktadır. Bazen de “başka çocukların babası (annesi) olacağım” ya da “seni sevmiyorum” gibi cümleler de çocuk için yıkım etkisi büyük olan davranışlardır. Bu duruma bazen sözlü istismar veya ruhsal istismar da denebilmektedir (Budak, 2000).

Çocuğun ailesinin veya ona bakmaktan sorumlu kişilerin, çocukların gelişebilmesi için ihtiyacı olan alakanın, bakım ve koruma görevlerinin tam olarak yerine getirilememesi durumunda, o çocukta psikolojik olarak ve toplum içinde sosyal açıdan çocuğa ciddi zarar verici davranışlar sergilenmesidir. Bu bakımdan çocuklara en ciddi zararı veren istismar türüdür ve belirlenmesi en zor olan istismardır (Polat, 2001).

Cinsel istismar veya fiziksel istismara göre duygusal istismarın çocuk üzerinde daha az zarar verici etkisi olduğu düşünülmektedir (Homor, 2012). Aslına bakılırsa bu durum tam tersi olmakta ve duygusal istismar çocuklarda fiziksel ya da cinsel istismara oranla daha fazla kullanılmakta ve çok daha fazla negatif etki bırakmaktadır (Şenkal, 2013).

2.1.1.3. Cinsel İstismar

Cinsel istismar, gelişmiş yetişkin insanların kendisinden küçük, gelişmekte olan bireylere ya da çocuklara kendi cinsel doyumunu gidermek için uyguladığı cinsel davranışlardır. Çocuklardaki ruhsal travmalar bakımından en şiddetli olanı ve çocukların korkudan sakladığı ciddi bir olaydır cinsel istismar. Çocuklara yaklaşım açısından onlar hakkında söylentiler çıkarma, dokunarak taciz etme ve daha da abartarak tecavüz etmeye kadar giden çok farklı eylemler olarak karşımıza çıkmaktadır (Korut, 2011).

Topçu (1997) bu olayı kısaca çocuk ve kendinden büyük olan bir kişinin arasında geçen, çocuğun isteği dışında yaşanan cinsel saldırılar olarak ifade etmektedir. Yaşanan bu cinsel istismarlar daha çok kız çocuklarına yönelik olmakla birlikte çok az da olsa erkek çocuklarına uygulanan cinsel istismarlar da vardır. Fakat kız çocuklarına yapılan cinsel istismarlar erkek çocuklara yapılan cinsel saldırılara göre daha fazla duyulmaktadır (Ayan, 2013).

Çocukların yaşadığı bu cinsel istismarlar onlar üzerinde çok ciddi zararlı etkiler bırakmakta ve hem kısa dönem hem de uzun dönemde incelendiğinde yaşanan yıkım anlaşılabilir (Fleming, 1997).

2.1.1.4. İhmal

Çelik'e (2009) göre bu olay çocuğa bakmakla yükümlü birey veya bireylerin çocuklar için görevleri olan beslenme, sağlık, kıyafet, duygusal ve sosyal ihtiyaçlarının giderilmemesi olarak ortaya çıkan durumdur. İhmal duygusal ya da fiziksel biçimde olabilmektedir.

İhmal ve istismar kıyaslandığı zaman, aralarındaki ayırım istismarın daha etkin ihmalin ise daha tutuk bir eylem olmasıdır. Çocuğun yaşadığı bazı sorunları mesela sağlık, sosyal gibi vb. umursamamak, normal görmek ya da sorun olarak düşünmemek ihmal olarak düşünülmektedir (Topbaş, 2004).

2.1.2. Çocukluk Çağı Travma Mağdurlarının Psikopatolojisi

Çocuk istismarı ve ihmalinin çocuğa yakını olan bireyler tarafından yapılıyor olması ve çocuk üzerinde yaşamının ilerleyen senelerinde dahi etkileyecek uzun süreli etkilerinin olması nedeniyle, adlandırılması ve tedavi edilmesi en zor travma türüdür (Yılmaz ve ark., 2003).

Çocukluk çağı istismarına maruz kalmış bireylerde ilerleyen senelerde kişilik bozukluğu, madde kullanımı gibi bozukluklar, duygudurum bozuklukları, dissosiyatif bozukluklar, anksiyete bozuklukları ve somatoform bozukluklar, suisit davranışlar, risk içeren tutumlar, anormal tutumlar, suça karışma ve riskli cinsel davranışlar gibi neticeler ortaya çıkmaktadır (Erel ve Gölge, 2015).

Çocukluktaki travma yaşantısı hayat boyu psikolojik bozuklukların olasılığını arttırmaktadır. Yapılan araştırmalarda çocuklukta yaşanan cinsel kötüye kullanıma ve anne-babanın ilgisizliği ile yetişkinlikteki depresyon, anksiyete bozuklukları özellikle de panik ve yaygın anksiyete bozukluğu ile ilişkili bulunmuştur (Çınar, 2010).

Tackett ve Marshall (1998) çocukluk döneminde travmaya uğrayan bireylerde erişkinlik döneminde ortaya çıkan bozukluklardan bazılarını şu şekilde tanımlamıştır (Çınar, 2010):

- Travma Sonrası Stres Bozukluğu
- Kognitif bozukluklar
- Duygusal zorlanma
- Bozulan kişilik duygusu
- Kaçınma
- Kişilerarası zorluklar
- Sağlık sorunları

Çocukluk çağı istismar yaşantısının ilişki dahilinde olduğu bir diğer etken de risk içeren tutumlardır. Çocukluk döneminde cinsel istismara uğramanın riskli davranışlarla ilişki içersinde olduğu öne sürülmektedir. Bu bireylerde türlü olumsuz neticelerin yaşanma olasılığının yükseldiği, en yoğun olarak tehlikeli davranışlara girme oranının da artış görülmektedir. Çocukluk çağında istismara uğramış çocukların ateşli silah ve kesici-delici alet kullanımının bulunduğu şiddet içeren olaylara daha fazla karıştığı, madde kullanım oranının daha fazla olduğu, özellikle cinsel istismara uğrayan genç bireylerin risk içeren cinsel ilişkilerde buldukları ve bunları yetişkin dönemlerinde de sürdürdükleri görülmektedir (Erel ve Gölge, 2015).

Çocukluk çağı istismarı ve ihmeline maruz kalan kişilerin, çocukluktan başlayarak anne, baba ve kardeş gibi birinci dereceden kurduğu ilişkiler patolojik nitelikler taşımaktadır, bu olumsuz nitelikler erişkinlikteki ilişkilerde de çeşitli sağlıksız örüntülere neden olmaktadır (Kuşgözoğlu, 2011).

2.2. Romantik ve Yakın İlişkiler Kavramı

Taştan ve Atak'a (2012) göre, bir insanın karşı cinse karşı beslediği özel duygular, bazı bireylerin yakınlaşmak için kurduğu ilişkiler veya aralarında oluşan hisleri tanımlamak için kullanılan terime aşk adı verilmektedir. Son zamanlarda yaşanan aşk olayları psikolojinin alanı içine girmeye başlamıştır. Aşk kelimesinin, bireylere hatta kültürlere göre değişebilen bir tanımı vardır. Ayrıca sevgi, saygı, güven, yakınlık kurma, bağlanma gibi birçok duygular da aşk ile beraber anılan duygulardır (Aydoğdu, 2010).

Romantik ilişki durumları, bireylerin kendilerini yetişkin olarak algılamaya başladıktan sonra yaşadıkları ilişkilerdir. Yakın ilişki denince öncelikle, aile içindeki bireylerin birbirlerine karşı duydukları ve aralarındaki arkadaşça ilişkilerinin bütünü kapsayan ilişkilerdir. İlişkilerdeki yakınlık derecesine göre değişiklikler göstermesi, ilişkilerin temel farklılıklarıdır. Bu yaklaşımda romantik ilişki, yakın ilişki kurmanın temel ögesi kabul edilebilmektedir. Romantik ilişki yaşayan kişiler duygusal, davranışsal ve bilişsel konularda özellikler göstermektedirler (Eryılmaz ve Ercan, 2010).

Rubenstein ve Shaver (1982) romantik ilişki için duygusal olarak bağlanma, birbirlerine karşı anlayışlı olma, savunma yapmama, karşılıklı kendini ifade etme, sıcaklık, yardımlaşma, birbirlerine kendilerini adama, açık olma, dürüstlük, ilgi gösterme, koruma, ayrılık zamanında hüzünlenme, kontrolü anlayışlı şekilde teslim etme gibi iki birey arasında yaşanan duygusal ilişkileri ifade etme genel anlayışı vardır şeklinde açıklamada bulunmuştur.

İmamoğlu ve Erden (2009) ise yakın ilişkileri tanımlarken bir kişinin çıkarlarını başka birisinin çıkarlarıyla ilişkilendirmesi olarak anlatmaktadır.

Brehm (1992) ise romantik ilişkinin tanımı ile ilgili duygusal bağlanma, davranışsal olarak yakınlık kurma ve ihtiyaçların karşılanması olarak ifade etmektedir. Davranışsal olarak yakınlık kurma iki bireyin birbirine etki etmesidir. Bu

şekildeki ilişkilerde, bireylerin arasındaki bağlar çok güçlüdür, birbirlerini genellikle etkilerler ve hayatları boyunca da birbirlerini etkilemektedir (Aydoğdu, 2010).

Günümüzde yakınlık kelimesinin anlamı için, Russel ve arkadaşlarının (1980) 50 üniversite öğrencisiyle yaptıkları bir çalışmada onlara “yakınlık (samimiyet) size ne ifade etmektedir?” diye sorarak öğrencilerden aldıkları cevapları inceleyip çıkan dört sonuçtan yakınlık kelimesinin kişilere göre ne anlamı olduğunu ortaya çıkarmışlardır. Bu çalışmadan ilk çıkan sonuç olarak kişiler yakınlığı hayallerini, inançlarını ve özel düşüncelerini paylaşmak olarak ifade etmişlerdir. İkinci sonuç seksüelliktir fakat bu seksüellik durumu sadece seksle alakalı değildir, sevginin değeri ve anlatılma biçimidir. Üçüncü olarak da bireyler arasında soğukluğa neden olan davranışlardan eleştiri, kızgınlık ve gücenmenin yakınlıkla ilgili olmadığı görüşüdür. Son çıkan sonuca ise yakınlık kurmak için bireylerin eksiklik ve ihtiyaçlarını bilmesi, tutarlı bir birey olması, benlik saygısını bilen biri olması bu ilişkilerin yakınlık ve devamlılık açısından çok önemli olduğu vurgulanmaktadır. Yani romantik bir ilişki için iki bireyin birbirini tanıma düzeyleri, birlikte etkinlikler yapılması, olayların paylaşılması veya ikili arasında yapılan günlük konuşmalarda uyumlu olmaları da bu ilişkiler adına önemlidir (Gottman, 1998).

Kişiliğin var olması için bireyler arasında bir ilişki olması gerekmektedir. Kişilik denince insanın yaşadığı yerde ve varlığını devam ettirdiği kişilerle aralarında oluşan ilişki olarak düşünülebilir. Bu konuda Sullivan (1953) gelişim dönemlerinin yedi parçadan oluştuğunu ifade etmiştir. Bu yedi evre; bebeklik, çocukluk, gençlik, ön ergenlik, geç ergenlik ve yetişkinlik şeklinde sıralanmaktadır. Kişinin yakınlık ihtiyacını ise bu dönemlerden erken ergenlik döneminden öncesine yerleştirmiştir. Yakınlık için kişilerin saygı gösterilme ve onaylanması ve bu konudaki eksikliklerinin tamamlanması gerektiği görüşünü savunmaktadır. Ön ergenlik dönemlerinde bireyler çevreleriyle yakın bir ilişki kurmak için ciddi bir çaba içine girebilmektedirler. Arkadaşlık ortamı da bu noktada çok önemli bir görev üstlenmektedir ve birey değerleri ve inançları için onaylanma isteği içindedir. Ayrıca duygusal ve düşünce anlamında paylaşım yapmaktadır (Burger, 2006).

Her ilişki romantik ilişki olarak düşünülemez. Bir ilişkinin romantik olarak kabul edilmesi için en önemli ölçüt, bireyler arasındaki çıkarların karşılıklı korunması ve karşısındaki kişiyi mutlu etmesidir. Romantik ilişkilerin temel unsurları bireylerin gönüllü ve karşılıklı olmalarıdır. Ayrıca samimi olmak da romantik ilişkilerin esaslarındandır. Temel anlamda samimi olunmasının getirdiği olumlu yaklaşımlardan sonra kişilerin birbirlerine kimseye anlatmadıkları bir sırrını anlatması, özel olarak düşündüğü bilgileri paylaşması ve karşılıklı kurulan sevgi bağları romantik ilişkiyi anlatmaktadır. Ayrıca mahremiyet konusu da romantik ilişkilerin temel unsurlarındandır. Karşılıklı oluşan samimiyet ve güven sayesinde birbirlerine açılan özel paylaşımlardır (İmamoğlu-Erden, 2009).

2.2.1. Romantik İlişkiyi Açıklayan Kuramlar

Romantik ilişkiyi tanımlamak için birçok hipotez geliştirilmiştir. Bu hipotezler yatırım modeli, bağlanma kuramı, karşılıklı bağımlılık kuramı, eşitlik teorisi ve sembolik etkileşim kuramıdır:

2.2.1.1. Karşılıklı Bağımlılık Kuramı

John Thibaut ve Harold Kelley, 1959 senesinde çıkardıkları “Grupların Sosyal Psikolojisi” (The Social Psychology of Groups) isimli kitapları dahilinde karşılıklı bağımlılık kuramı ilkelerini grupların toplumsal psikolojisiyle ilişkilendirmektedir. Daha sonraları bu konstrüksiyon bireylerarası ilişkiler süresince Karşılıklı Bağımlılık Kuramı (The Interdependence Theory) adı ile genişletilip karşılıklı bağımlılığın temelini oluşturmuştur. Bu teorinin atası sayılan kuramlar Oyun Kuramı, Alan Kuramı ve Sosyal Mücadele Kuramı ve Skinner’in Edimsel Koşullanma görüşüdür (Bilecen, 2007).

Araştırmacılardan Kelley ve Thibaut (1959) bu kuramı geliştirerek, temelini Oyun kuramı, Sosyal Öğrenme kuramı ve Sosyal Mücadele kuramı gibi teorilerden

almaktadır. Fakat en temel dayanağı Sosyal Mübadele kuramıdır. Bu kuramın da alt başlıkları bulunmaktadır ve birçoğu ortak özelliklere göre incelenmektedir. Bu özelliklerden en dikkat çeken, bireylerin mutlu eden birliktelilere yaklaşım; acı veren ilişkilerden uzaklaşma içgüdüleri olduğu ifade edilmektedir. Bu özellik gerçek dünyada ve birçok teoriye kaynak olmaktadır. İnsanlar kendisini mutlu eden ilişkilere yönelmekte ama acı verici ilişkilerden de oldukça uzak durmaktadırlar. Başka bir yaklaşım da insanların çok az çabayla çok yüksek bir beklenti içine girmeleridir. Bu iki özellik karşıt görüş gibi olsa da aslında insanların ilişkiye bakış açısını çok iyi anlatmaktadır. Sosyal Mübadele kuramının en dikkat çekici kuramı Karşılıklı Bağımlılık kuramıdır (Büyükşahin, 2006).

2.2.1.2. Yatırım Modeli

İlişkiyle alakalı yapılan araştırmalardan en önemli payı alan kuram Yatırım Modeli kuramıdır. Bu model daha çok Sosyal Mübadele kuramı ve Karşılıklı Bağımlılık kuramından etkilenerek ortaya çıkmıştır. Sonrasında ilişkilerin temelini atmak, devamını getirmek ve sona erdirilmesini ifade etmek için geliştirilmiştir. Aslında bu model daha çok Karşılıklı Bağımlılık kuramından ve bu kurama ait kavramlardan ve ilkelerinden etkilenmiştir. İki kuramın da ilişkiler üzerinde ortak özellikleri bulunmaktadır. Bireylerin bağımlılık düzeyi ve tatmin durumu öne çıkan özelliklerdir. Araştırma yapanların çoğu tatmin için ortak bir kanıya varmaktadır fakat bağımlılık için aynı düşünce hâkim değildir. Bağımlılık kavramı psikolojik yaklaşım ve davranış yaklaşımı olarak iki türde incelenmektedir (Bilecen, 2007).

Yatırım kuramına göre, bireylerin ilişkiden tatmin olup-olmamlarına bağlı olarak ilişkiyi devam ettirme durumu ortaya çıkmaktadır. Bu durumun sonucunda kişi karşı bireye psikolojik olarak duygularını ifade etme isteği duymaktadırlar. Bağımlılığın düzeyi ise, karar verme aşamasında öne çıkan bir dayanak olmaktadır. Karar verme durumunda kalan bireyler bilişsel veya psikolojik olarak etkilenmektedir (Bilecen, 2007).

2.2.1.3. Bağlanma Kuramı

Bu kuramın esas amacı, bebeklerin en yakın bakıcısı olan ve kendilerine değer veren kişiler arasındaki duygusal bağların niçin bu kadar kuvvetli olduğunu incelemektir. Ayrıca oluşan bu kuvvetli duygusal bağın nasıl geliştiği ve o kişilerden ayrı kaldıkları zaman yaşadıkları duygusal sıkıntıları ve o kişilerden ayrılamadıklarını ağıklamaktadır. Bağlanma kuramı bebeklerin veya çocukların en yakın bakıcıları olan annelerinden ayrıldıktan sonraki sũreçte temel ihtiyaçlarının karşılanması ile onların duygusal anlamda gũsterilen tepkiler neticesinde ortaya çıkmaktadır (Bũyũkřahin, 2006).

Romantik ilişkileri anlatan kuramlardan birisi de Bağlanma kuramıdır. Bazı araştırmacılar çocuklar ve onların bakımlarıyla ilgilenen kişiler arasındaki ilişkileri incelemişlerdir. Bu araştırmacılarından Ainsworth ve Bowlby (1992) çocukla birinci derecede ilgilenen kişilerin arasındaki uyumun nasıl oluştuğu ve ilişkilerini inceleyerek çocukların gũsterdięi tepkileri gũzlemiřlerdir. Bazı çocuklar annelerinin kendilerinden ayrılmasının kısa sũrdũęũnũ ve geri geleceğini bilmektedirler. Fakat bazı çocukların bu duruma tepkileri ağlayarak olmaktadır. Bazı çocukların yaklaşımı daha farklı olmakta ve annelerinin yokluğu sırasında huzursuz olup anneleri geldikten sonra bile onlardan uzak durarak tepkilerini gũstermektedirler. Çocuklar ile anne arasındaki etkileşimler kaygılı, kararsız, gũvenli ya da kağınmacı şeklinde olmaktadır (Erden-İmamoğlu, 2009).

Bağlanma kuramının dũřũncelerinden birisi de anne ve çocuk arasında yaşanan ilk ilişkinin çocuğun yaşamı boyunca karşılaşacağı bireylerle arasında oluşabilecek ilişkilerin aynası olacağıdır. Anne ile çocuk arasında oluşan bu ilişki çocuğun gelecekteki bireye yaklaşımı ve o bireyle kuracağı ilişkinin temelini oluşturmaktadır. Özellikle bağlanmanın gũvenli oluştuğu kişileri ileride yaşayacağı romantik ilişkilerde bağlılık aşaması ve sũrdũrme dũnemlerinde gũçlũk yaşamayacaklardır (Erden-İmamoğlu, 2009).

2.2.1.4. Sembolik Etkileşim Kuramı

Weber ve Mead isimli araştırmacıların 1960 yıllarının sonuna doğru yaptığı araştırmalarda geliştirilen Sembolik Etkileşim kuramına göre, insan hayatı kişiler arasında gerçekleşen etkileşimler sayesinde ilerlemektedir. Bu sınırları genişleten Blumer'e (1959) göre kişilerin yaptığı davranışlar o kişi için çok önemli anlamlar taşımaktadır. İnsanın hayatındaki bu anlam, toplumsal etkileşim ve insanların birbirlerini etkilemesinden kaynaklanmaktadır. İnsanlar sadece tepkisel yaklaşımlarla etkileşimde bulunmayıp aynı zamanda yapılan davranışları tanım yapma ve yorum yapma amaçları olduğu sürece etkileşimde bulunmaktadırlar (Erden-İmamoğlu, 2009).

2.2.1.5. Eşitlik Kuramı

Bu teori Adams (1965) tarafından ortaya atılmıştır. Bu kurama göre, kişi kendisiyle eşit olmayan bir ilişki içinde olduğunu ve o ilişkide eşit olmadığı yönünde bir sezgi hissederse kendisini sıkıntıya sokar. İnsan hayatındaki eşitlik ne derece eksikse o derece sıkıntı yaşamaktadır. İlişkideki eşitlik, ihtiyaçların karşılıklı giderilmesi ve birbirlerinin sadece ihtiyaçlarını gidererek çıkarlarını gözetmemelerini anlatmaktadır. Bu şekilde çiftler birbirlerinden eşitlik ilkesine uygun biçimde yararlanmaktadır. Birlikteliklerden bir kişinin diğer kişiyi çıkarları için kullanması çiftler arasında eşitsizlik ilkesini ortaya çıkarmaktadır. Yaşanan bu adaletsizlik çiftler arasında ilişkiden tat almamaya neden olmaktadır. Bu sebepten dolayı ilişkilerin ömrü uzun sürmemekte ve ilişkiler son bulmaktadır.(İmamoğlu-Erden, 2009).

Romantik ilişkilere birey ve çevrenin çeşitli özelliklerinin etkisi bulunmaktadır. İncelemelerin bu bölümünde romantik ilişkiler ve bu ilişkilere tesir eden temel kavramlar ele alınacaktır.

2.3. Flört Şiddeti

Şiddet tanımı Arapça'dan Türkçe'ye geçmiş olup; genel anlamı insanların fiziksel ve psikolojik olarak zarar görmesi ve oluşan zararın ilerleyerek kişiyi sakat bırakmaya hatta ölüme yol açabildiği kişisel veya toplu olarak uygulanan hareketlerdir. Başka bir tanım olarak da; bireye fiziksel zarar verme veya ölümüne neden olacak kadar ciddi boyutta, kişiye veya başkalarına karşı uygulanan korkutma hareketi, sözel, fiziksel ve simgesel bir güç olarak kabul edilmektedir (Doğan, 2000).

Dünya Sağlık Örgütü'nün şiddet tanımı ise; yaralanma, memet, ruhsal zarar, gelişimsel bozukluk veya mahrumiyete yol açma ihtimali yüksek olan bireyin kendisine, başka bir kişiye veya fiziksel güç kullanmadır (WHO, 2002).

Şiddet kavramı çok farklı ve çeşitli olarak saldırganlığı da içine almaktadır. Saldırganlık tanımı ise, hâkimiyet kurmaya çalışan ve zorbalıkla kişiye zarar vermeye çalışan her türlü davranışla beraber sözel olan veya olmayan simgeleri de içine alan cüretli, baskıcı ve saldırgan davranışların tamamını kapsamaktadır (Sakarya, 2013).

Kıran ve Büker'e (1999) göre "Bir insanın, başka birisinin isteği ve rızası olmadan, güç kullanarak o kişiyi kendi buyruğu altına almak istemesi, bir kimsenin başka bir kimseye zarar vermesi veya yaralanmasına yol açacak şekilde uyguladığı davranış" olarak açıklanmaktadır. Bu açıklamalara istinaden tanım şiddetin kişiye fiziksel zararlarının dışında, küçük duruma ve komik duruma düşürücü, psikolojik bakımdan zarar verici davranışları kapsamaktadır. Bu bakımdan baskı, taciz, eziyet, korku, kötülük gibi olumsuz kelimeler şiddetin grubuna dâhil olan kelimelerdir. (Büker ve Kıran, 2004).

Günümüzde çok fazla olan şiddet olayları, savaş dışında; aile içinde yaşanan şiddet, uyuşturucu madde kullanım durumu, iş hayatındaki şiddet, siyasal, cinsel olaylardaki şiddet artışı gibi pek çok nedenden dolayı ortaya çıkmaktadır (Alkan, 1983).

Tam bir tanımı yapılamayan şiddetin, fiziksel biçimde olanının yanı sıra, psikolojik ve sözel olarak uygulanan şiddet türleri de bulunmaktadır. Ayrıca birisine bilerek ve isteyerek zarar verici davranışlarda bulunmak da şiddetin kapsamı içine girmektedir. Son yıllarda fiziksel olaylara karışma, yaşandığı zaman sürece bir kez dahi olsa da silah veya şiddet aracı sayılan çakı, jilet, bıçak gibi zarar verici aletleri bulundurma da şiddeti anlatan davranışlardır. Kavga etmek, yaralamak, vurmak, öfke patlamaları, itmek, tekmelemek, başkalarını korkutarak ya da yaralamaya çalışmak, eşyalara zarar verici davranışlarda bulunmak, yangına neden olacak davranışlarda bulunmak, hayvanlara zarar vermek vb. gibi hareketler de şiddeti anlatabilen unsurlardandır (Sakarya, 2013).

Flört ilişkilerinde yaşanan şiddet, bireyler arasında yaşanan, beraber olan kişilerin ilişki esnasında birbirlerine karşı, duygusal, sözel, fiziksel, cinsel şiddet veya şiddeti anlatan hareketlerde bulunma ve toplumsal açıdan sınırlama getirme durumudur (Aslan ve ark., 2008).

Makepeace'in (1981, 1983, 1987) yaptığı araştırmaların sonucunda, flört şiddeti olayı bu konuyla ilgilenen araştırmacıların dikkatini çekmiş ve yapılan araştırmaların sonucunda ortaya çıkan durum flört şiddetinin genellikle gençler ve ergenleri etkilediği görülmektedir. Bu etkiler tehlikeli cinsel davranışlar sergileme, istek dışında yaşanan hamilelik, zararlı madde kullanımı, cinayet olayları, yeme ve uyku bozukluğu, suçluluk duyma, panik yaşama, mahcubiyet, sarsıntı, korku, anksiyete, intihar olayları, sosyal izolasyon, öfke duyma gibi hareketlerdir (Holt, 2005).

Flört yaşayan çiftler arasında oluşan şiddet olayları, duygusal bir beraberlikleri olan ve evli olmayan çiftlerin birbirlerine karşı yaptıkları şiddet içeren korkutucu davranışlar olarak düşünülmektedir. Aslında flört döneminin amacı, bireylerin birbirlerini daha iyi tanımalarını, duygusal olarak gelişmeleri, bazı karmaşıklıklardan kurtulmalarını, cinsel açıdan düşüncelerin paylaşımını, evlenmeden önceki hayatlarını anlatarak gelecek adına kurulacak yuvanın temelini oluşturacak basamaklar olarak adlandırılmaktadır (CDC, 2016).

2.3.1. Flört Şiddetinin Kuramsal açıklaması

Flört şiddetinin daha anlaşılabilir olması için bazı çalışmalar yapılmıştır. Bu bölümde onlarla ilgili kuramların açıklaması yapılacaktır. Bu teoriler Feminist Kuram, Güç Kuramı, Bağlanma Kuramı ve Sosyal Öğrenme Kuramı'dır:

2.3.1.1. Feminist Kuram

Yakın birlikteliklerde yaşanan flört dönemlerinde partnerden görülen şiddeti anlatmak için bazı kuramlardan bahsedilmektedir. Bunların en başında gelen Feminist kuramdır. Bu kuramın açıklamasında ilk dikkat çeken konu kadın ve erkeğin ilişkilerindeki ataerkil bünyesinin üstünde durmakta ve toplum içindeki erkek ve kadın arasındaki eşitsizlik durumunda erkeğin kadına oranla daha fazla güç kullanımına dikkat çekmektedir. Bazı araştırmacılar ikili ilişkilerde yaşanan şiddeti daha çok erkeğin başlattığı görüşünü savunmaktadırlar. Bu bakımdan kuramın en çok tartışılan yanı bu görüştür. Önemli araştırmacılardan Moore ve aradaşları (2006) bu kuramda kadınların kendilerini sadece korumak amacıyla şiddeti uygulamadığını savunmaktadırlar. Bazı durumlarda bu kuram ile ilgili lezbiyen birlikteliklerde şiddeti açıklamakta yeteri kadar bilgi sahibi olunmadığından yakınılmaktadır (Shorey ve ark., 2008).

Feminist kuramla ilgilenen bilim insanları, erkeklerin kadınlara uyguladığı şiddeti sosyal yapının önemine göre ifade etmektedirler. Bu kuramın görüşü, toplumlarda insanlar arasındaki cinsiyet odaklı güç ve beraberliklerde erkeğin kadına karşı uyguladığı gücü ve kontrolü kötüye kullanmasına dikkat çekmektedir. Bu kuramın odaklandığı noktalar, yaşanan ilişkilerdeki şiddetin önüne geçmek için bazı yaklaşım ve görüşleri işaret etmekte ve bireyler arasında yaşanan şiddeti de bireysel olarak incelemekte, ayrıca güç ve kontrolün davranışsal olarak yaklaşımı cinsiyetlerin rollerini değiştirmeyi hedef almaktadır (Aba, 2008).

2.3.1.2. Güç Kuramı

Flört ilişkilerinde erkek ve kadın arasında yaşanan güç eşitsizliği Feminist teoriye göre flört şiddetinin risk oranının daha fazla olduğuna vurgu yapmaktadır. Güç kuramlarıyla ilgilenen araştırmacılar aile içindeki uyuşmazlıklarının, cinsiyetteki eşit olmama durumunun, flört şiddetiyle ilgili yanlış algıların da flört şiddetini etkilediğini düşünmektedir. Güç kuramı feminist kuramından farklı bir görüşle flört şiddetinin ataerkil yapıyla alakalı değil birlikteliklerdeki eşitsizlikten kaynaklı olduğu görüşünü savunmaktadır (Yumuşak, 2013).

2.3.1.3. Bağlanma Kuramı

Çocukların hayatındaki ilişkilerin temelini, çocukların bakımıyla ilgilenen kişilerin yaklaşımından kaynaklı olduğu düşünülmektedir. İlk yakınlaşmanın getirdiği tecrübelerin ilerki yıllardaki rolü daha fazla olup ona göre hareket edilecektir. Bu ilk ilişkinin getirdiği sonuçlara göre arkadaş seçimi yapılmakta ve o adımlar izlenmektedir (Bowlby 1976). Çocuklukta kurulan olumlu ilişkiler gelecekte sağlıklı ilişkiler kurulmasına, olumsuz ilişkilerin ise sağlıklı ilişkiler kurulmasına neden olmaktadır (Hazan ve Shaver, 1987). Ayrıca yapılan araştırmalarda çocukların güvenli bağlanma şekilleri daha uzun süreli ve sevgi dolu bir ilişki yaşamalarına, güvenli olmayan bağlanma türlerinde ise bu durum daha olumsuz duygular yaşayan kişiler olmalarına neden olmuştur. Bu kurama bağlı olarak bireyin çocukluk zamanında gördüğü negatif davranışlar ve güven duymadığı ilişkiler yaşaması da flört döneminde ciddi sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Kişiler hayatında yaşadığı ilk bağlanma stiliyle sonraki yaşadığı ilişkileri kıyaslayarak buna göre davranmaktadırlar (Shorey ve ark., 2008; Hazan ve Shaver, 1987).

2.3.1.4. Sosyal Öğrenme Kuramı

Bu kurama göre şiddet olayı ya da şiddeti yaşama durumunu, kişinin küçüklük zamanında yaşadığı düşünce, duygu, şiddetin çevresel faktörlere göre değişebildiği, zihinsel birikimleri ve bu birikimlere göre şiddet uyguladığı şeklinde ifade edilmiştir. Şiddet olayının en önemli noktası ise bu olayın gelecek nesillere de aktarılma sorunudur (Aba, 2008).

2.3.2. Şiddetin nedenleri

Şiddetin nedenlerine ilişkin en yaygın olanları aşağıda sunulmuştur. Bunlar; Biyolojik nedenler, psikososyal nedenler, sosyo-ekonomik faktörler ve diğer faktörlerdir. Bu faktörler aşağıda kısaca özetlenmiştir:

2.3.2.1. Biyolojik Nedenler

Şiddetin biyolojik nedenlerinden beyinde limbik sistem ile birlikte temporal ve frontal loblar sorumlu tutulmakta ve nörotransmitterler, endokrin bozukluklar ve genetik nedenler ana başlıklar olarak sayılmaktadır. Serotonin, depresyon ve intihar ile birlikte şiddet içeren davranışların ortaya çıkmasında da etkili olmaktadır. Araştırmalar genellikle şiddet içeren davranışın erkeklerde ortaya çıkmasının nedeni olarak androjenlerin etkisi olduğunu ortaya koymuştur. Alkol, uyuşturucu gibi maddeler dürtü kontrolü ve idrak yeteneğinin azalmasına neden olmakla birlikte şiddet davranışının dolaylı sebebi olmaktadır (Sakarya, 2013).

2.3.2.2. Psikolojik Nedenler

Psikolojik nedenlere bakıldığında, çocukluk döneminde çevresindekilere şiddet uygulandığına tanık olan veya şiddet gören bireylerin yetişkinlik döneminde şiddet uygulama riski bulunmaktadır (Subaşı ve Akın, 2005).

2.3.2.3. Sosyo-Ekonomik Faktörler

İrk ve şiddet ilişkisi ile ilgili yapılan çalışmalar göre köken ve maddi eşitsizliklerden bağımsız olarak ağır yoksulluk ve evlilikte yaşanan problemler şiddetle ilişkilidir. Aile yapısı bozuk olan ailelerde, çocukların şiddet içeren tutumlarında artış olmaktadır (Subaşı ve Akın, 2005; Sakarya, 2013).

2.3.2.4. Diğer Faktörler

Kimi psikolojik bozuklukların şiddetle ilgili olduğu söylenmektedir. Örneğin psikotik bozukluklarda (şizofreni, bipolar bozukluk, paranoid bozukluk) kişi çevresine veya kendine yönelik saldırgan davranışlar da bulunabilir. Bundan ziyade, çoğunlukla non-psikotik bozukluklarda şiddet içeren tutumlar görülmektedir (Sakarya, 2013).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölüm dahilinde, araştırmanın modeli, evreni ve örneklemini, araştırma esnasında yararlanılan ölçekler, araştırmanın süreci ve yapılmış olan istatistiksel işlemlere yer verilmektedir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Betimsel bir araştırma olan bu çalışmanın modeli ilişkisel tarama modelidir. Bu modelde iki veya daha fazla değişken arasında değişimin mevcudiyeti ve derecesinin belirlenmesi hedeflenmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın örneklemini İstanbul şehrinde yaşamakta olan, gönüllülük ilkesine göre rastlantısal biçimde seçilen 113 üniversite öğrencisinden oluşturmaktadır. Katılımcıların halen üniversite öğrencileri olmaları dikkate alınmıştır. Ölçekler teslim edilirken uygulama yönergeleri sözlü ve yazılı olarak katılımcılara verilmiştir. Uygulama süresi kişi başına 15-30 dakika arasında değişmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin çocukluk çağı travması, yakın ilişkilerindeki psikolojik eğilimlerini ve romantik ilişkilerindeki istismar davranışlarını incelemek amacıyla, Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği (ÇÇRTÖ), Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği (RİDÖ), Çok Boyutlu İlişki Ölçeği (ÇBİÖ)

ve araştırmacı tarafından hazırlanan Sosyo-demografik Bilgi Formu'ndan yararlanılmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada katılımcılara dair sosyo-demografik bilgileri elde etmek niyetiyle araştırmacı tarafından hazırlanmış olan ve 8 sorudan meydana gelen bir Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır. Kişisel bilgi formunda bireylerin yaş, cinsiyet, gelir seviyesi, romantik ilişki sũresi ve ailesel bilgileri ile ilintili sorular yer almaktadır. Etik kurallar ve dũrũst cevaplar alabilmek amacıyla çalışma sırasında niversite öğrencilerine kimlik bilgilerini kapsayan sorular sorulmamıştır (Ek.1).

3.3.2. Romantik İlişkiyi Değerlendirme leği

Üniversitede okumakta olan öğrencilerin romantik ilişkileri içersinde algıladıkları istismarı ölçmek amacıyla 2013 yılında Kılınçer ve Tuzgöl Dost tarafından Romantik İlişkiyi Değerlendirme leği (RİD) geliştirilmiştir.

Bu lek, tek boyutlu kabul edilen ve 70 maddeden meydana gelen beşli likert tipi bir ölçektir. Maddeler “hiçbir zaman”, “nadiren”, “bazen”, “sıklıkla” ve “ok sık” Şeklinde yanıtlanmaktadır. Puanlamada “hiçbir zaman” 1, “nadiren” 2, “bazen” 3, “sıklıkla” 4 ve “ok sık” yanıtına beş puan verilmektedir. Ölçekte tersten puanlanan madde bulunmamaktadır. RİD'den alınan en az puan 70 en fazla puan ise 350'dir. Skorların artıyor olması romantik ilişki dahilinde uğranılan istismarın arttığı anlamına gelmektedir (Ek-2).

Romantik İlişkiyi Değerlendirme leği'nin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısının 0,97 olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgu ölçeğin tek boyutlu olduğu, yüksek bir iç tutarlılığa sahip olduğu ve dolayısıyla da güvenirliğinin yüksek olduğu Şeklinde değerlendirilmiştir (Kılınçer ve Tuzgöl Dost, 2013).

3.3.3. Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği

Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği 2002 yılında Snell ve arkadaşları tarafından yakın ilişkilerdeki psikolojik eğilimler kavramının saptanması amacıyla geliştirilmiştir. Bu ölçek, 60 sorudan oluşan beş basamaklı likert tipi bir ölçektir. Bir tarafta bulunan “benim için hiç uygun değil” ifadesi bir puan, diğer tarafta bulunan “benim için çok uygun” ifadesine ise beş puan verilmektedir. Ölçeğin alt ölçekleri “ilişkide kendine güven”, “ilişkiye saplantı”, “içsel ilişki kontrolü”, “ilişki farkındalığı”, “ilişki kaygısı”, “ilişki girişkenliği”, “ilişki depresyonu”, “dışsal ilişki kontrolü”, “ilişki izlenimi ayarlama”, “ilişki korkusu”, “ilişki doyumu”, “ilişki güdüsü” olarak adlandırılmıştır. Katılımcılar, maddeleri hâlihazırda birlikte oldukları kimseleri düşünmek suretiyle yanıtlamışlardır. ÇBİDÖ’den 12 farklı puan alınmakta ve puanların artması, ilgili boyutun arttığı anlamına gelmektedir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Büyükşahin (2005) tarafından yapılmış ve Cronbach Alpha katsayısı 0,81 olarak saptanmıştır. (Ek-3).

3.3.4. Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği

Çocukluk çağı ruhsal travma ölçeği 1994 yılında Bernstein ve arkadaşlarının geliştirmiş oldukları bu ölçek üç adeti travmanın minimizasyonunu ölçen maddeler olmak üzere toplam 28 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte çocukluk çağı fiziksel, cinsel, duygusal istismarı ve bedensel ihmalini konu alan beş alt puan ile bunların birleşiminden oluşan toplam puan elde edilmektedir. Önceleri 53 maddeden oluşan bu ölçek, sonradan özgün yazarınca kısaltılmıştır. Ölçek Sar ve arkadaşları tarafından 2012 yılında Türkçe’ye çevrili yapılmış, her iki lisana hâkim bir uzman tarafından İngilizce’ye geri çevrili yapılmış ve iki sürüm arasında tutarlılık elde edilmiştir. Cronbach Alpha değeri bütün deneklerden oluşan grup için 0.93 olarak saptanmıştır. (Sar ve ark., 2012) (Ek-4).

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizi için elde edilen veriler derlendikten sonra analizler için hazır duruma getirilmiştir. Analizler değişkenlere bağlı olarak SPSS 20,0 programı kullanılarak tanımlayıcı istatistikler, korelasyon testi, tek yönlü varyans analizi ve bağımsız t testinden faydalanılmıştır.



DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇLAR

4.1. Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği İle Çeşitli Değişkenlerin İncelenmesi

4.1.1. RİDÖ ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş gruplarına göre, RİDÖ puanlarında değişim olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır.

Tablo.1: Örneklem grubunun, yaş değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları.

	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
<i>19 yaş</i>	7	140,42	27,00		
<i>20 yaş</i>	5	98,80	20,84		
<i>21 yaş</i>	8	103,12	29,67		
<i>22 yaş</i>	9	102,22	48,11		
<i>23 yaş</i>	14	95,07	26,19	1,89	0,07
<i>24 yaş</i>	15	107,33	27,58		
<i>25 yaş</i>	21	98,00	30,20		
<i>26 yaş</i>	19	94,31	27,81		
<i>27 yaş</i>	15	103,73	21,84		
<i>Total</i>	113	102,38	30,20		

Yaş gruplarının ortalamaları, standart sapma ve varyans analizi sonuçları Tablo.1’de görülmektedir. Varyans analizi bulgularına göre, yaş değişkeni ile romantik ilişkiyi değerlendirme ölçeği ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

4.1.2. RİDÖ ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyete göre, Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği skorlarının değişip değişmediğini tespit etmek amacıyla t testi yapılmıştır (Tablo.2).

Tablo.2: Örneklem grubunun, cinsiyet değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
RİDÖ	<i>Kadın</i>	63	101,59	34,72	4,80	0,03
	<i>Erkek</i>	50	103,38	23,62		

İki grubun ortalama, standart sapma değerleri ve test sonuçları Tablo.2’de özetlenmiştir. Bu doğrultuda, kadınlar için ortalama 101,59 ve standart sapma 34,72’dir. Erkekler içinse ortalama 103,38 ve standart sapma 23,62’dir. Tablo.2 incelendiğinde Erkeklerin Romantik ilişkiyi değerlendirme ölçeği ortalamalarının kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda iki grubun skorları arasında anlamlı fark saptanmıştır ($p < 0,05$).

4.1.3. RİDÖ Puanı ile Ailenin Gelir Düzeyine Dair Bulguların İncelenmesi

RİDÖ skorlarında, ailenin maddi düzeyine göre değişim olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile analiz edilmiştir. Üç grubun ortalama ve standart sapma değerleri Tablo.3’de verilmiştir.

Tablo.3: Örneklem grubunun, ailenin gelir düzeyi değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları.

	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>Düşük</i>	4	123,50	21,00	2,29	0,11
<i>Orta</i>	83	99,07	29,14		
<i>Yüksek</i>	26	109,69	32,95		
<i>Total</i>	113	102,38	30,20		

Tablo.3 incelendiğinde; maddi durumu düşük seviyede olanların ortalaması 123,50 ve standart sapması 21,00’dir. Orta düzeyde olanlar için ortalama 99,07 ve standart sapma 29,14’dür. Maddi durumu yüksek olanların ise ortalaması 109,69 ve standart sapması 32,95’dir. Yapılmış olan varyans analizi sonucu doğrultusunda üç grup ile RİDÖ skorları arasında anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0.05$).

4.1.4. RİDÖ ile Anne Baba’nın Medeni Durumu Arasındaki İlişki

Anne Baba’nın medeni durumlarına göre, romantik ilişkiyi değerlendirme ölçeği skorlarının değişip değişmediğini tespit etmek amacıyla t-testi uygulanmış, ortalama ve standart sapma değerleri Tablo.4’de verilmiştir.

Tablo.4: Örneklem grubunun, anne baba medeni durumu değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

	<i>Anne-Baba durumu</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>RİDÖ</i>	<i>Beraber</i>	90	103,31	30,92	2,36	0,12
	<i>Boşanmış</i>	22	95,36	22,81		

Tablo.4 incelendiğinde Anne Babası beraber yaşayan üniversite öğrencilerinin RİDÖ puan ortalaması 103,31 ve standart sapması 30,92'dir. Anne Babası boşanmış bireylerin RİDÖ puan ortalaması 95,36 ve standart sapması 22,81 çıkmıştır. Yapılan t-test sonucuna iki grubun RİDÖ skorları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

4.1.5. RİDÖ ile Ebeveyn Kaybı Arasındaki İlişki

Üniversite öğrencilerinin ebeveyn kaybına göre, Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği puanlarının değişip değişmediğini tespit etmek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Dört grubun ortalama, standart sapma değerleri ve test sonuçları Tablo.5'de özetlenmiştir.

Tablo.5: Örneklem grubunun, ebeveyn kaybı değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları.

	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>Anne</i>	1	76,00	0,00	1,24	0,30
<i>Baba</i>	13	89,15	15,46		
<i>Hayır</i>	98	104,39	31,45		
<i>Hem Anne hem Baba</i>	1	103,00	0,00		
<i>Total</i>	113	102,38	30,20		

Tablo.5’de verilen dört grubun ortalama ve standart sapma değerleri şu şekildedir; Anne kaybı olanların ortalaması 76,00 ve standart sapma 0,00; Baba kaybı olanların ortalaması 89,15 ve standart sapma 15,46; Anne-Baba kaybı olmayanların ortalaması 104,39 ve standart sapma 31,45 ve her iki ebeveyn kaybı olan tek bir kişinin ortalaması 103,00 ve standart sapması görünmemektedir. Yapılan test sonucuna göre ebeveyn kaybı olup olmama durumu ile RİDÖ skorları arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).

4.1.6. RİDÖ ile Güvenilen Aile Arasındaki İlişki

Güvenilen aile bireyinin olup olmama durumuna göre, RİDÖ skorlarının değişip değişmediğini tespit etmek amacıyla t testi yapılmıştır. İki grubun ortalama, standart sapma değerleri ve test sonuçları Tablo.6’da özetlenmiştir.

Tablo.6: Örneklem grubunun, güven değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

	<i>Güvenilen aile bireyi var mı?</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
RİDÖ	<i>Evet</i>	108	102,08	30,22	0,09	0,76
	<i>Hayır</i>	5	108,80	32,69		

Tablo incelendiğinde; “evet” cevabı için ortalama 102,08 ve standart sapma 30,22’dir. “Hayır” için ise ortalama 108,80 ve standart sapma 32,69’dur. Yapılan t testi sonuçları, iki grubun RİDÖ skorları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır ($p>0,05$) (Tablo.6).

4.1.7. RİDÖ ile Yakın Arkadaş Arasındaki İlişki

Yakın arkadaş değişkenine göre, RİDÖ puanlarının değişip değişmediği t-testi ile saptanmıştır. İki grubun ortalama ve standart sapma değerleri Tablo.7’de verilmiştir.

Tablo.7: Örneklem grubunun, yakın arkadaş değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

	<i>Yakın arkadaşınız var mı?</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
RİDÖ	<i>Evet</i>	109	102,10	30,27	0,05	0,83
	<i>Hayır</i>	4	110,00	31,50		

Tablo.7 incelendiğinde; yakın arkadaşı olan üniversite öğrencilerinin ortalaması 102,10 ve standart sapması 30,27’dir. Yakın arkadaşı olmayan üniversite öğrencilerinin ortalaması ise 110,00 ve standart sapması 31,50’dir. Tablo.7’de de görüldüğü üzere 2 grup arasında manidar ilişki saptanmamıştır ($p>0,05$).

4.1.8. RİDÖ ile Romantik İlişki Süresi Arasındaki İlişki

Romantik ilişki süresi değişkenine göre Romantik ilişkiyi değerlendirme ölçeği skorlarında değişim olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile belirlenmiştir. Altı grubun ortalama ve standart sapma değerleri Tablo.8’de verilmiştir.

Tablo.8: Örneklem grubunun, romantik ilişki süresi değişkenine göre RİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>0-6 ay</i>	28	95,82	25,05	0,87	0,50
<i>6,5-1 sene</i>	19	106,00	37,95		
<i>1,5-2 sene</i>	23	101,60	22,59		
<i>2,5-3 sene</i>	13	99,30	27,11		
<i>3,5-4 sene</i>	9	118,66	52,59		
<i>4,5 sene ve üzeri</i>	21	103,61	25,61		
<i>Total</i>	113	102,38	30,20		

Tablo.8'e göre; 0-6 ay'dır ilişkisi olanların ortalaması 95,82 ve standart sapması 25,05'dir. 6,5-1 senedir ilişkisi olanların ortalaması 106,00 ve standart sapması 37,95'dir. 1,5-2 senedir ilişkisi olanların ortalaması 101,60 ve standart sapması 22,59'dur. 2,5-3 senedir ilişkisi olanların ortalaması 99,30 ve standart sapması 27,11'dir. 3,5-4 senedir ilişkisi olanların ortalaması 118,66 ve standart sapması 52,59'dur. 4,5 sene ve daha uzun süredir ilişkisi olanların ortalaması 103,61 ve standart sapması 25,61'dir. Tablo.8'e göre altı grubun RİDÖ skorları arasında anlamlı farklılık görülmemektedir ($p>0,05$).

4.2.Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği İle Çeşitli Değişkenlerin İncelenmesi

4.2.1. ÇÇRTÖ Puanı ile Yaş Değişkenine Dair Bulguların İncelenmesi

Yaş gruplarına göre, ÇÇRTÖ puanlarının değişip değişmediğini tespit etmek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır.

Tablo.9: Örneklem grubunun, yaş değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları.

	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
<i>19 yaş</i>	7	63,57	4,79		
<i>20 yaş</i>	5	52,40	7,73		
<i>21 yaş</i>	8	58,62	12,85		
<i>22 yaş</i>	9	59,55	9,93		
<i>23 yaş</i>	14	61,78	8,59	1,46	0,18
<i>24 yaş</i>	15	61,73	4,71		
<i>25 yaş</i>	21	60,71	5,79		
<i>26 yaş</i>	19	56,47	9,44		
<i>27 yaş</i>	15	58,80	6,86		
<i>Total</i>	113	59,58	8,05		

Yaş gruplarının ortalamaları, standart sapma ve varyans analizi sonuçları Tablo.9'da özetlenmiştir. Varyans analizi neticelerine göre, yaş değişkeni ile ÇÇRTÖ ölçeği ortalamaları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

4.2.2. ÇÇRTÖ ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyete göre, Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği skorlarında değişim olup olmadığını tespit etmek amacıyla t testi yapılmıştır (Tablo.10).

Tablo.10: Örneklem grubunun, cinsiyet değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
ÇÇRTÖ	<i>Kadın</i>	63	60,79	7,05	2,72	0,10
	<i>Erkek</i>	50	58,06	9,09		

İki grubun ortalama, standart sapma değerleri ve test sonuçları Tablo.10'da özetlenmiştir. Buna göre, kadınlar için ortalama 60,79 ve standart sapma 7,06'dır. Erkekler içinse ortalama 59,22 ve standart sapma 9,09'dur. Buna göre iki grubun skorları arasında anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0,05$).

4.2.3. ÇÇRTÖ ile Ailenin Gelir Düzeyi Arasındaki İlişki

ÇÇRTÖ skorlarında, ailenin maddi düzeyine göre değişim olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile analiz edilmiştir. Üç grubun ortalamaları ve standart sapma değerleri Tablo.11'de verilmiştir.

Tablo.11: Örneklem grubunun, ailenin gelir düzeyi değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları.

	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>Düşük</i>	4	62,50	9,46	1,15	0,32
<i>Orta</i>	83	60,04	8,00		
<i>Yüksek</i>	26	57,65	7,98		
<i>Total</i>	113	59,58	8,05		

Tablo.11 incelendiğinde; maddi durumu düşük seviyede olanlar için ortalama 62,50 ve standart sapma 9,46'dır. Orta seviyede olanlar için ortalama 60,04 ve standart sapma 8,00'dir. Maddi geliri yüksek olanların ise ortalaması 57,65 ve standart sapması 7,98'dir. Yapılan varyans analizi sonucuna göre üç grup ile ÇÇRTÖ skorları arasında anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0.05$).

4.2.4. ÇÇRTÖ ile Anne Baba'nın Medeni Arasındaki İlişki İncelenmesi

Anne Baba'nın medeni durumlarına göre, ÇÇRT ölçeği skorlarının değişip değişmediğini tespit etmek amacıyla t-testi uygulanmış, ortalama ve standart sapma değerleri Tablo.12'de verilmiştir.

Tablo.12: Örneklem grubunun, anne baba medeni durumu değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

	<i>Anne-Baba durumu</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
ÇÇRTÖ	<i>Berber</i>	90	60,03	7,51	1,00	0,32
	<i>Boşanmış</i>	22	58,04	10,07		

Tablo.12 incelendiğinde Anne Babası beraber yaşayan üniversite öğrencilerinin ÇÇRTÖ puan ortalaması 60,03 ve standart sapması 7,51'dir. Anne Babası boşanmış bireylerin ÇÇRTÖ puan ortalaması 58,04 ve standart sapması 10,07 çıkmıştır. Yapılan t-test neticesinde iki grubun ÇÇRTÖ skorları arasında istatistiki olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p>0.05$).

4.2.5. ÇÇRTÖ ile Ebeveyn Kaybı Arasındaki İlişki

Üniversite öğrencilerinin ebeveyn kaybına göre, ÇÇRTÖ puanlarının değişip değişmediğini tespit etmek adına tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Dört grubun ortalama, standart sapma değerleri ve test sonuçları Tablo.13'de özetlenmiştir.

Tablo.13: Örneklem grubunun, ebeveyn kaybı değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları.

	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
<i>Anne</i>	1	64,00	0,00	0,17	0,92
<i>Baba</i>	13	58,69	10,69		
<i>Hayır</i>	98	59,67	7,77		
<i>Hem Anne hem Baba</i>	1	58,00	0,00		
<i>Total</i>	113	59,58	8,05		

Tablo.13’de verilen dört grubun ortalama ve standart sapma değerleri şu şekildedir; Anne kaybı olanların ortalaması 64,00 ve standart sapma 0,00; Baba kaybı olanların ortalaması 58,69 ve standart sapma 10,69; Anne-Baba kaybı olmayanların ortalaması 59,67 ve standart sapma 7,57 ve her iki ebeveyn kaybı olan tek bir kişinin ortalaması 58,00 ve standart sapması görülmemektedir. Yapılan test sonucuna göre ebeveyn kaybı olup olmama durumu ile ÇÇRTÖ skorları arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).

4.2.6. ÇÇRTÖ ile Güvenilen Aile Bireyi Arasındaki İlişki

Güvenilen aile bireyinin olup olmama durumuna göre, ÇÇRTÖ skorlarının değişip değişmediğini tespit etmek amacıyla t testi yapılmıştır. İki grubun ortalama, standart sapma değerleri ve test sonuçları Tablo.6’da özetlenmiştir.

Tablo.14: Örneklem grubunun, güven değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

	<i>Güvenilen aile bireyi var mı?</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
ÇÇRTÖ	<i>Evet</i>	108	60,10	7,52	0,55	0,46
	<i>Hayır</i>	5	48,40	11,80		

Tablo incelendiğinde; “evet” cevabı için ortalama 60,10 ve standart sapma 7,52’dir. “Hayır” için ise ortalama 48,40 ve standart sapma 11,80’dir. Yapılan t testi sonuçları, iki grubun ÇÇRTÖ skorları arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p>0,05$) (Tablo.6).

4.2.7. ÇÇRTÖ ile Yakın Arkadaş Arasındaki İlişki

Yakın arkadaş değişkenine göre, ÇÇRTÖ puanlarının değişip değişmediği t-testi ile saptanmıştır. İki grubun ortalama ve standart sapma değerleri Tablo.15’de verilmiştir.

Tablo.15: Örneklem grubunun, yakın arkadaş değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

	<i>Yakın arkadaşınız var mı?</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
ÇÇRTÖ	<i>Evet</i>	109	59,58	8,15	0,61	0,44
	<i>Hayır</i>	4	59,00	5,56		

Tablo.15 incelendiğinde; yakın arkadaşı olan üniversite öğrencilerinin ortalaması 59,58 ve standart sapması 8,15’dir. Yakın arkadaşı olmayan üniversite öğrencilerinin ortalaması ise 5,56 ve standart sapması 5,56’dır. Tablo.15’de de görüldüğü gibi 2 grup arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır ($p>0,05$).

4.2.8. ÇÇRTÖ ile Romantik İlişki Arasındaki İlişki

Romantik ilişki süresi değişkenine göre ÇÇRTÖ skorlarının değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi ile belirlenmiştir. Altı grubun ortalama ve standart sapma değerleri Tablo.16’da verilmiştir.

Tablo.16: Örneklem grubunun, romantik ilişki süresi değişkenine göre ÇÇRTÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
<i>0-6 ay</i>	28	59,03	9,09		
<i>6,5-1 sene</i>	19	59,57	7,89		
<i>1,5-2 sene</i>	23	59,60	7,92		
<i>2,5-3 sene</i>	13	59,76	10,34	0,04	0,99
<i>3,5-4 sene</i>	9	59,77	5,62		
<i>4,5 sene ve üzeri</i>	21	60,09	6,98		
<i>Total</i>	113	59,58	8,05		

Tablo.16'ya göre; 0-6 ay'dır ilişkisi olanların ortalaması 59,03 ve standart sapması 9,09; 6,5-1 senedir ilişkisi olanların ortalaması 59,57 ve standart sapması 7,89; 1,5-2 senedir ilişkisi olanların ortalaması 59,60 ve standart sapması 7,92; 2,5-3 senedir ilişkisi olanların ortalaması 59,76 ve standart sapması 10,34; 3,5-4 senedir ilişkisi olanların ortalaması 59,77 ve standart sapması 5,62 ve 4,5 sene ve daha uzun süredir ilişkisi olanların ortalaması 60,09 ve standart sapması 6,98 çıkmıştır. Tablo.16'ya göre altı grubun ÇÇRTÖ skorları arasında anlamlı farklılık görülmemektedir ($p>0,05$).

4.3.Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği'nin Alt Boyutları İle Çeşitli Değişkenlerin Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

4.3.1. ÇBİDÖ ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş gruplarına göre, Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeğinin skorlarının değişip değişmediğini tespit etmek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yaş gruplarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları Tablo.17'de özetlenmiştir.

Tablo.17: Örneklem grubunun, yaş değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları.

		<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>İlişkiye Odaklanma</i>	<i>19 yaş</i>	7	40,57	9,12	1,58	0,14
	<i>20 yaş</i>	5	31,40	8,59		
	<i>21 yaş</i>	8	35,00	10,41		
	<i>22 yaş</i>	9	34,22	4,63		
	<i>23 yaş</i>	14	31,64	8,48		
	<i>24 yaş</i>	15	32,33	8,09		
	<i>25 yaş</i>	21	33,23	6,89		
	<i>26 yaş</i>	19	38,26	7,17		
	<i>27 yaş</i>	15	35,13	8,91		
	<i>Total</i>	113	34,59	8,11		
<i>İlişki Doyumu</i>	<i>19 yaş</i>	7	35,14	4,87	1,82	0,08
	<i>20 yaş</i>	5	22,40	5,68		
	<i>21 yaş</i>	8	27,37	8,33		
	<i>22 yaş</i>	9	28,44	8,23		
	<i>23 yaş</i>	14	28,07	8,05		
	<i>24 yaş</i>	15	28,00	9,71		
	<i>25 yaş</i>	21	26,19	9,61		
	<i>26 yaş</i>	19	33,31	5,74		
	<i>27 yaş</i>	15	29,00	10,57		
	<i>Total</i>	113	28,88	8,72		
<i>İlişki Kaygısı</i>	<i>19 yaş</i>	7	15,85	5,24	2,11	0,04
	<i>20 yaş</i>	5	22,20	4,76		
	<i>21 yaş</i>	8	17,87	3,22		
	<i>22 yaş</i>	9	19,77	4,79		
	<i>23 yaş</i>	14	16,00	4,42		
	<i>24 yaş</i>	15	17,06	5,06		
	<i>25 yaş</i>	21	19,57	5,64		
	<i>26 yaş</i>	19	17,73	4,47		
	<i>27 yaş</i>	15	14,93	4,93		
	<i>Total</i>	113	17,65	5,05		
<i>İlişki İzlenimi Ayarlama</i>	<i>19 yaş</i>	7	11,71	4,88	1,46	0,18
	<i>20 yaş</i>	5	9,20	4,81		
	<i>21 yaş</i>	8	10,12	3,90		
	<i>22 yaş</i>	9	8,11	3,95		
	<i>23 yaş</i>	14	8,85	4,57		
	<i>24 yaş</i>	15	11,20	4,58		
	<i>25 yaş</i>	21	11,28	4,51		
	<i>26 yaş</i>	19	10,47	3,82		
	<i>27 yaş</i>	15	7,86	2,79		
	<i>Total</i>	113	9,98	4,24		

<i>İlişkide Kendine Güven</i>	<i>19 yaş</i>	7	18,14	2,91	0,79	0,62
	<i>20 yaş</i>	5	14,80	6,94		
	<i>21 yaş</i>	8	20,75	6,56		
	<i>22 yaş</i>	9	19,22	5,69		
	<i>23 yaş</i>	14	17,57	6,39		
	<i>24 yaş</i>	15	18,73	4,11		
	<i>25 yaş</i>	21	18,09	6,21		
	<i>26 yaş</i>	19	20,05	4,47		
	<i>27 yaş</i>	15	19,66	5,36		
	<i>Total</i>	113	18,78	5,42		
<i>Dışsal İlişki Kontrolü</i>	<i>19 yaş</i>	7	10,57	3,40	1,54	0,16
	<i>20 yaş</i>	5	8,60	2,30		
	<i>21 yaş</i>	8	8,62	3,02		
	<i>22 yaş</i>	9	6,77	2,43		
	<i>23 yaş</i>	14	9,78	3,26		
	<i>24 yaş</i>	15	8,40	4,23		
	<i>25 yaş</i>	21	9,09	3,78		
	<i>26 yaş</i>	19	11,42	4,27		
	<i>27 yaş</i>	15	9,26	4,51		
	<i>Total</i>	113	9,35	3,85		
<i>İlişki Girişkenliği</i>	<i>19 yaş</i>	7	15,57	1,27	0,34	0,94
	<i>20 yaş</i>	5	14,60	6,94		
	<i>21 yaş</i>	8	15,25	3,28		
	<i>22 yaş</i>	9	16,44	2,55		
	<i>23 yaş</i>	14	15,21	4,45		
	<i>24 yaş</i>	15	15,93	2,81		
	<i>25 yaş</i>	21	15,33	3,67		
	<i>26 yaş</i>	19	16,52	2,69		
	<i>27 yaş</i>	15	15,40	3,77		
	<i>Total</i>	113	15,67	3,45		
<i>İçsel İlişki Kontrolü</i>	<i>19 yaş</i>	7	12,42	2,29	1,17	0,32
	<i>20 yaş</i>	5	12,40	3,78		
	<i>21 yaş</i>	8	12,25	4,68		
	<i>22 yaş</i>	9	14,11	2,52		
	<i>23 yaş</i>	14	12,71	3,47		
	<i>24 yaş</i>	15	12,00	3,07		
	<i>25 yaş</i>	21	11,71	3,66		
	<i>26 yaş</i>	19	14,10	2,62		
	<i>27 yaş</i>	15	11,46	3,77		
	<i>Total</i>	113	12,54	3,38		

Tablo.17'de yaş grupları incelendiğinde; Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği'nin Alt Boyutları ile yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p>0,05$), ilişki kaygısı ile yaş gruplarına bakıldığında ise istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$).

4.3.2. ÇBİDÖ ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Katılımcıların cinsiyetlerine göre ÇBİÖ'den aldıkları puanların ortalama, standart sapma değerleri ve test sonuçları Tablo.18'de özetlenmiştir.

Tablo.18: Örneklem grubunun, cinsiyet değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>İlişkiye Odaklanma</i>	<i>Kadın</i>	63	33,88	7,81	0,47	0,49
	<i>Erkek</i>	50	35,48	8,46		
<i>İlişki Doyumu</i>	<i>Kadın</i>	63	28,79	9,06	0,42	0,51
	<i>Erkek</i>	50	29,00	8,36		
<i>İlişki Kaygısı</i>	<i>Kadın</i>	63	17,76	4,97	0,31	0,58
	<i>Erkek</i>	50	17,52	5,19		
<i>İlişki İzlenimi Ayarlama</i>	<i>Kadın</i>	63	10,65	3,97	0,98	0,32
	<i>Erkek</i>	50	9,14	4,45		
<i>İlişkide Kendine Güven</i>	<i>Kadın</i>	63	18,31	6,04	5,29	0,02
	<i>Erkek</i>	50	19,38	4,51		
<i>Dışsal İlişki Kontrolü</i>	<i>Kadın</i>	63	9,69	3,88	0,42	0,51
	<i>Erkek</i>	50	8,92	3,81		
<i>İlişki Girişkenliği</i>	<i>Kadın</i>	63	15,57	3,40	0,11	0,73
	<i>Erkek</i>	50	15,80	3,53		
<i>İçsel İlişki Kontrolü</i>	<i>Kadın</i>	63	12,44	3,61	0,98	0,32
	<i>Erkek</i>	50	12,68	3,09		

Tablo.18'de cinsiyet değişkeni incelendiğinde; ÇBİDÖ'nin alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p>0,05$), kişisel başarı ile yaş gruplarına bakıldığında ise istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$)

4.3.3. ÇBİDÖ ile Ailenin Gelir Düzeyi Arasındaki İlişki

ÇBİDÖ skorlarının, ailenin maddi düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi ile analiz edilmiştir. Üç grubun değerleri Tablo.19’de verilmiştir.

Tablo.19: Örneklem grubunun, ailenin gelir düzeyi değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları.

		<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
<i>İlişkiye Odaklanma</i>	<i>Düşük</i>	4	34,50	12,39	0,75	0,47
	<i>Orta</i>	83	34,06	8,15		
	<i>Yüksek</i>	26	36,30	7,36		
	<i>Total</i>	113	34,59	8,11		
<i>İlişki Doyumu</i>	<i>Düşük</i>	4	29,25	2,87	0,02	0,98
	<i>Orta</i>	83	28,96	9,15		
	<i>Yüksek</i>	26	28,57	8,04		
	<i>Total</i>	113	28,88	8,72		
<i>İlişki Kaygısı</i>	<i>Düşük</i>	4	17,25	6,23	0,28	0,76
	<i>Orta</i>	83	17,86	4,93		
	<i>Yüksek</i>	26	17,03	5,41		
	<i>Total</i>	113	17,65	5,05		
<i>İlişki İzlenimi Ayarlama</i>	<i>Düşük</i>	4	9,75	4,92	0,01	0,98
	<i>Orta</i>	83	9,96	4,29		
	<i>Yüksek</i>	26	10,07	4,14		
	<i>Total</i>	113	9,98	4,24		
<i>İlişkide Kendine Güven</i>	<i>Düşük</i>	4	14,50	4,35	1,31	0,27
	<i>Orta</i>	83	18,90	5,19		
	<i>Yüksek</i>	26	19,07	6,15		
	<i>Total</i>	113	18,78	5,42		
<i>Dışsal İlişki Kontrolü</i>	<i>Düşük</i>	4	10,50	4,43	0,62	0,54
	<i>Orta</i>	83	9,50	3,70		
	<i>Yüksek</i>	26	8,69	4,32		
	<i>Total</i>	113	9,35	3,85		
<i>İlişki Girişkenliği</i>	<i>Düşük</i>	4	14,00	4,24	0,51	0,60
	<i>Orta</i>	83	15,68	3,22		
	<i>Yüksek</i>	26	15,88	4,07		
	<i>Total</i>	113	15,67	3,45		
<i>İçsel İlişki Kontrolü</i>	<i>Düşük</i>	4	11,50	5,19	0,55	0,57
	<i>Orta</i>	83	12,43	3,18		
	<i>Yüksek</i>	26	13,07	3,75		
	<i>Total</i>	113	12,54	3,38		

Veriler incelendiğinde; Çok boyutlu ilişki ölçeğinin alt boyutları ile ailenin gelir seviyesi arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

4.3.4. ÇBİDÖ ile Anne Baba'nın Medeni Durumu Arasındaki İlişki

Anne Baba'nın medeni durumlarına göre, çok boyutlu ilişki doyumu ölçeği skorlarının değişip değişmediğini tespit etmek amacıyla t-testi uygulanmış değerleri Tablo.20'de verilmiştir.

Tablo.20: Örneklem grubunun, anne baba medeni durumu değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

	<i>Anne-Baba durumu</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>İlişkiye Odaklanma</i>	<i>Beraber</i>	90	34,13	8,47	1,97	0,16
	<i>Boşanmış</i>	22	36,77	6,21		
<i>İlişki Doyumu</i>	<i>Beraber</i>	90	29,11	8,35	1,53	0,22
	<i>Boşanmış</i>	22	28,68	9,87		
<i>İlişki Kaygısı</i>	<i>Beraber</i>	90	17,53	5,14	0,20	0,65
	<i>Boşanmış</i>	22	18,18	4,84		
<i>İlişki İzlenimi Ayarlama</i>	<i>Beraber</i>	90	10,33	4,40	2,56	0,11
	<i>Boşanmış</i>	22	8,68	3,32		
<i>İlişkide Kendine Güven</i>	<i>Beraber</i>	90	19,07	5,31	0,03	0,86
	<i>Boşanmış</i>	22	18,09	5,54		
<i>Dışsal İlişki Kontrolü</i>	<i>Beraber</i>	90	9,25	3,85	0,07	0,79
	<i>Boşanmış</i>	22	10,00	3,82		
<i>İlişki Girişkenliği</i>	<i>Beraber</i>	90	15,26	3,51	2,57	0,11
	<i>Boşanmış</i>	22	17,27	2,78		
<i>İçsel İlişki Kontrolü</i>	<i>Beraber</i>	90	12,15	3,45	0,75	0,38
	<i>Boşanmış</i>	22	14,04	2,66		

Araştırmaya katılan öğrencilerin Anne-Baba medeni durum değişkenine göre ÇBİDÖ alt boyutlarına bakıldığında; ilişkiye odaklanma ($p>0,05$), ilişki doyumu ($p>0,05$), ilişki kaygısı ($p>0,05$), ilişki izlenimi ayarlama ($p>0,05$), ilişki kendine güven ($p>0,05$), dışsal ilişki kontrolü ($p>0,05$), ilişki girişkenliği ($p>0,05$) ve içsel ilişki kontrolü ($p>0,05$) alt boyutları ile Anne-Babanın medeni durum değişkeni arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır.

4.3.5. ÇBİDÖ ile Ebeveyn Kaybı Arasındaki İlişki

Üniversite öğrencilerinin ebeveyn kaybına göre, ÇBİD Ölçeği puanlarının değişip değişmediğini tespit etmek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Dört grubun ortalama, standart sapma değerleri ve test sonuçları Tablo.21’de özetlenmiştir.

Tablo.21: Örneklem grubunun, ebeveyn kaybı değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve varyans analizi sonuçları.

		<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>İlişkiye Odaklanma</i>	<i>Anne</i>	1	40,00	0,00	1,38	0,25
	<i>Baba</i>	13	34,15	6,89		
	<i>Hayır</i>	98	34,43	8,20		
	<i>Hem Anne hem</i>					
	<i>Baba</i>	1	50,00	0,00		
	<i>Total</i>	113	34,59	8,11		
<i>İlişki Doyumu</i>	<i>Anne</i>	1	40,0	0,00	1,42	0,24
	<i>Baba</i>	13	29,84	8,08		
	<i>Hayır</i>	98	28,51	8,74		
	<i>Hem Anne hem</i>					
	<i>Baba</i>	1	42,00	0,00		
	<i>Total</i>	113	28,88	8,72		
<i>İlişki Kaygısı</i>	<i>Anne</i>	1	14,00	0,00	1,70	0,17
	<i>Baba</i>	13	20,23	4,51		
	<i>Hayır</i>	98	17,39	5,06		
	<i>Hem Anne hem</i>					
	<i>Baba</i>	1	13,00	0,00		
	<i>Total</i>	113	17,65	5,05		
<i>İlişki İzlenimi</i> <i>Ayarlama</i>	<i>Anne</i>	1	5,00	0,00	1,02	0,38
	<i>Baba</i>	13	11,46	4,40		
	<i>Hayır</i>	98	9,83	4,22		
	<i>Hem Anne hem</i>					
	<i>Baba</i>	1	10,00	0,00		
	<i>Total</i>	113	9,98	4,24		
<i>İlişkide Kendine</i> <i>Güven</i>	<i>Anne</i>	1	22,00	0,00		
	<i>Baba</i>	13	19,15	5,01		

	<i>Hayır</i>	98	18,66	5,52	0,34	0,79
	<i>Hem Anne hem Baba</i>	1	23,00	0,00		
	<i>Total</i>	113	18,78	5,42		
<i>Dışsal İlişki Kontrolü</i>	<i>Anne</i>	1	7,00	0,00		
	<i>Baba</i>	13	11,30	4,55		
	<i>Hayır</i>	98	9,08	3,72	1,72	0,16
	<i>Hem Anne hem Baba</i>	1	13,00	0,00		
	<i>Total</i>	113	9,35	3,85		
<i>İlişki Girişkenliği</i>	<i>Anne</i>	1	20,00	0,00		
	<i>Baba</i>	13	16,38	2,75		
	<i>Hayır</i>	98	15,59	3,49	1,65	0,18
	<i>Hem Anne hem Baba</i>	1	10,00	0,00		
	<i>Total</i>	113	15,67	3,45		
<i>İçsel İlişki Kontrolü</i>	<i>Anne</i>	1	12,00	0,00		
	<i>Baba</i>	13	13,00	2,23		
	<i>Hayır</i>	98	12,48	3,54	0,09	0,96
	<i>Hem Anne hem Baba</i>	1	13,00	0,00		
	<i>Total</i>	113	12,54	3,38		

Tablo.21 incelendiğinde; Çok boyutlu ilişki ölçeğinin alt boyutları ile ebeveyn kaybı değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

4.3.6. ÇBİDÖ ile Güvenilen Aile Bireyi Arasındaki İlişki

Güvenilen aile bireyinin olup olmama durumuna göre, ÇBİDÖ skorlarının değişip değişmediğini tespit etmek amacıyla t testi yapılmıştır. İki grubun ortalama, standart sapma değerleri ve test sonuçları Tablo.22’de özetlenmiştir.

Tablo.22: Örneklem grubunun, güven değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

	<i>Güvenilen aile bireyi var mı?</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>İlişkiye Odaklanma</i>	<i>Evet</i>	108	34,73	8,21	0,68	0,41
	<i>Hayır</i>	5	31,60	5,22		
<i>İlişki Doyumu</i>	<i>Evet</i>	108	29,25	8,48	0,11	0,74
	<i>Hayır</i>	5	21,00	11,11		
<i>İlişki Kaygısı</i>	<i>Evet</i>	108	17,62	5,00	0,09	0,75
	<i>Hayır</i>	5	18,20	6,72		
<i>İlişki İzlenimi Ayarlama</i>	<i>Evet</i>	108	9,92	4,15	3,65	0,06
	<i>Hayır</i>	5	11,20	6,45		
<i>İlişkide Kendine Güven</i>	<i>Evet</i>	108	18,64	5,43	1,25	0,26
	<i>Hayır</i>	5	21,80	4,60		
<i>Dışsal İlişki Kontrolü</i>	<i>Evet</i>	108	9,33	3,83	0,98	0,32
	<i>Hayır</i>	5	9,80	4,86		
<i>İlişki Girişkenliği</i>	<i>Evet</i>	108	15,72	3,47	0,00	0,97
	<i>Hayır</i>	5	14,60	3,13		
<i>İçsel İlişki Kontrolü</i>	<i>Evet</i>	108	12,62	3,43	3,09	0,08
	<i>Hayır</i>	5	11,00	1,22		

Araştırmaya katılan öğrencilerin güvenilen aile bireyi değişkenine göre ÇBİDÖ alt boyutlarına bakıldığında; ilişkiye odaklanma ($p>0,05$), ilişki doyumu ($p>0,05$), ilişki kaygısı ($p>0,05$), ilişki izlenimi ayarlama ($p>0,05$), ilişkide kendine güven ($p>0,05$), dışsal ilişki kontrolü ($p>0,05$), ilişki girişkenliği ($p>0,05$) ve içsel ilişki kontrolü ($p>0,05$) alt boyutları ile güvenilen aile bireyi değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

4.3.7. ÇBİDÖ ile Yakın Arkadaş Arasındaki İlişki

Yakın arkadaş değişkenine göre, çok boyutlu ilişki doyum ölçeği puanlarının değişip değişmediği t-testi ile saptanmıştır. İki grubun ortalama ve standart sapma değerleri Tablo.23’de verilmiştir.

Tablo.23: Örneklem grubunun, yakın arkadaş değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

	<i>Yakın arkadaşınız var mı?</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>İlişkiye Odaklanma</i>	<i>Evet</i>	109	34,59	8,19	0,25	0,61
	<i>Hayır</i>	4	34,50	6,13		
<i>İlişki Doyumu</i>	<i>Evet</i>	109	28,86	8,86	3,58	0,06
	<i>Hayır</i>	4	29,50	3,41		
<i>İlişki Kaygısı</i>	<i>Evet</i>	109	17,63	5,10	1,73	0,19
	<i>Hayır</i>	4	18,25	3,77		
<i>İlişki İzlenimi Ayarlama</i>	<i>Evet</i>	109	10,00	4,25	0,03	0,85
	<i>Hayır</i>	4	9,25	4,42		
<i>İlişkide Kendine Güven</i>	<i>Evet</i>	109	18,88	5,31	1,13	0,28
	<i>Hayır</i>	4	16,00	8,40		
<i>Dışsal İlişki Kontrolü</i>	<i>Evet</i>	109	9,27	3,88	1,82	0,18
	<i>Hayır</i>	4	11,50	2,64		
<i>İlişki Girişkenliği</i>	<i>Evet</i>	109	15,66	3,44	0,07	0,78
	<i>Hayır</i>	4	16,00	4,32		
<i>İçsel İlişki Kontrolü</i>	<i>Evet</i>	109	12,51	3,42	1,43	0,23
	<i>Hayır</i>	4	13,50	1,73		

Tablo.23’de görüldüğü gibi çok boyutlu ilişki doyum ölçeği alt boyutları ile yakın arkadaş değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

4.3.8. ÇBİDÖ ile Romantik İlişki Süresi Arasındaki İlişki

Romantik ilişki süresi değişkenine göre çok boyutlu ilişki doyum ölçeği skorlarının değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi ile belirlenmiştir. Altı grubun ortalama ve standart sapma değerleri Tablo.24’de verilmiştir.

Tablo.24: Örneklem grubunun, romantik ilişki süresi değişkenine göre ÇBİDÖ puan skorlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t testi sonuçları.

		<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>İlişkiye Odaklanma</i>	<i>0-6 ay</i>	28	33,85	8,82	0,65	0,66
	<i>6,5ay-1 sene</i>	19	32,89	8,66		
	<i>1,5-2 sene</i>	23	33,86	8,27		
	<i>2,5-3 sene</i>	13	35,07	4,17		
	<i>3,5-4 sene</i>	9	36,77	6,26		
	<i>4,5 sene ve üzeri</i>	21	36,66	9,13		
	<i>Total</i>	113	34,59	8,11		
	<i>İlişki Doyumu</i>	<i>0-6 ay</i>	28	27,64		
<i>6,5ay-1 sene</i>		19	28,21	8,92		
<i>1,5-2 sene</i>		23	28,43	8,39		
<i>2,5-3 sene</i>		13	28,00	7,88		
<i>3,5-4 sene</i>		9	33,44	8,98		
<i>4,5 sene ve üzeri</i>		21	30,23	9,14		
<i>Total</i>		113	28,88	8,72		
<i>İlişki Kaygısı</i>		<i>0-6 ay</i>	28	18,03	4,88	0,39
	<i>6,5ay-1 sene</i>	19	17,36	4,58		
	<i>1,5-2 sene</i>	23	17,73	5,27		
	<i>2,5-3 sene</i>	13	16,30	4,71		
	<i>3,5-4 sene</i>	9	16,77	4,23		
	<i>4,5 sene ve üzeri</i>	21	18,52	6,16		
	<i>Total</i>	113	17,65	5,05		
	<i>İlişki İzlenimi Ayarlama</i>	<i>0-6 ay</i>	28	9,92	4,15	
<i>6,5ay-1 sene</i>		19	10,57	4,45		
<i>1,5-2 sene</i>		23	10,65	5,04		
<i>2,5-3 sene</i>		13	9,46	3,40		
<i>3,5-4 sene</i>		9	8,66	2,06		
<i>4,5 sene ve üzeri</i>		21	9,66	4,60		
<i>Total</i>		113	9,98	4,24		
<i>İlişkide Kendine Güven</i>		<i>0-6 ay</i>	28	16,96	5,79	1,21
	<i>6,5ay-1 sene</i>	19	19,10	4,95		
	<i>1,5-2 sene</i>	23	19,65	5,20		
	<i>2,5-3 sene</i>	13	17,92	7,83		
	<i>3,5-4 sene</i>	9	19,11	4,59		
	<i>4,5 sene ve üzeri</i>	21	20,38	3,68		
	<i>Total</i>	113	18,78	5,42		
	<i>Dışsal İlişki Kontrolü</i>	<i>0-6 ay</i>	28	9,92	3,79	
<i>6,5ay -1 sene</i>		19	8,73	3,63		
<i>1,5-2 sene</i>		23	8,78	3,52		
<i>2,5-3 sene</i>		13	10,23	5,23		
<i>3,5-4 sene</i>		9	8,11	4,13		
<i>4,5 sene ve üzeri</i>		21	9,76	3,54		
<i>Total</i>		113	9,35	3,85		

<i>İlişki Girişkenliği</i>	<i>0-6 ay</i>	28	14,85	3,60	0,47	0,80
	<i>6,5 ay -1 sene</i>	19	15,78	3,66		
	<i>1,5-2 sene</i>	23	16,04	3,75		
	<i>2,5-3 sene</i>	13	15,53	4,09		
	<i>3,5-4 sene</i>	9	16,00	2,12		
	<i>4,5 sene ve üzeri</i>	21	16,19	2,87		
	<i>Total</i>	113	15,67	3,45		
	<i>İçsel İlişki Kontrolü</i>	<i>0-6 ay</i>	28	12,53		
<i>6,5 ay -1 sene</i>		19	12,47	3,35		
<i>1,5-2 sene</i>		23	13,30	2,99		
<i>2,5-3 sene</i>		13	10,61	3,54		
<i>3,5-4 sene</i>		9	11,55	3,43		
<i>4,5 sene ve üzeri</i>		21	13,42	3,17		
<i>Total</i>		113	12,54	3,38		

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerin romantik ilişki süresine göre ÇBİDÖ alt boyutlarına bakıldığında; ilişkiye odaklanma ($p>0,05$), ilişki doyumu ($p>0,05$), ilişki kaygısı ($p>0,05$), ilişki izlenimi ayarlama ($p>0,05$), ilişkide kendine güven ($p>0,05$), dışsal ilişki kontrolü ($p>0,05$), ilişki girişkenliği ($p>0,05$) ve içsel ilişki kontrolü ($p>0,05$) alt boyutları ile romantik ilişki süresi arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır.

4.4.Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği, Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği ve Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeklerinin Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi

Bu araştırmaya katılan 113 katılımcının, Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği, Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği ile Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği puanları arasında nasıl bir ilişki olduğu incelenmiştir. Katılımcıların Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği, Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği ile Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği puanları arasında anlamlı ilişkiler olup olmadığını tespit edebilmek için Pearson korelasyon katsayıları hesaplanmıştır (Tablo.25).

Tablo.25: Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği, Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği ve Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği arasındaki ilişkilere dair korelasyon değerleri.

		<i>RİDÖ</i>	<i>ÇÇRTÖ</i>	<i>ÇBİDÖ</i>
<i>RİDÖ</i>	<i>Pearson Correlation</i>	1	,127	,036
	<i>N</i>	113	113	113
<i>ÇÇRTÖ</i>	<i>Pearson Correlation</i>	,127	1	,072
	<i>N</i>	113	113	113
<i>ÇBİDÖ</i>	<i>Pearson Correlation</i>	,036	,072	1
	<i>N</i>	113	113	113

Uygulanan Pearson korelasyon katsayılarına göre Romantik İlişkiyi Değerlendirme puanları ile Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği puanları arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır ($r=0,127$; $p>0,01$) (Tablo.25). Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği Puanı ile Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği arasındaki ilişkiye bakıldığında, iki puan arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r=0,072$; $p>0,01$). Tablo.25'de görüldüğü gibi Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği puanı ile Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği puanına arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($r=0,036$; $p>0,01$).

Tablo.26: Katılımcıların, cinsiyet, yaş, ebeveyn kaybı, ilişki süresi gibi sosyo-demografik bilgilere dair sıklık yüzde dağılım tablosu.

		N	%
<i>Cinsiyet</i>			
	Kadın	63	55,8
	Erkek	50	44,2
	Toplam	113	100
<i>Yaş</i>			
	19 yaş	7	6,2
	20 yaş	5	4,4
	21 yaş	8	7,1
	22 yaş	9	8,0
	23 yaş	14	12,4
	24 yaş	15	13,3
	25 yaş	21	18,6
	26 yaş	19	16,8
	27 yaş	15	13,3
<i>Ailenin gelir düzeyi</i>			
	Düşük	4	3,5
	Orta	83	73,5
	Yüksek	26	23,0
<i>Anne-Babanın medeni durumu</i>			
	Beraber	90	79,6
	Boşanmış	23	20,4

Ebeveyn kaybı			
	Anne	1	0,9
	Baba	13	11,5
	Hayır	98	86,7
	Hem Anne hem Baba	1	0,9
Güven duyulan birey var mı?			
	Evet	108	95,6
	Hayır	5	4,4
Yakın arkadaş var mı?			
	Evet	109	96,5
	Hayır	4	3,5
Romantik ilişki süresi			
	0-6 ay	28	24,8
	6,5 ay-1 sene	19	16,8
	1,5-2 sene	23	20,4
	2,5-3 sene	13	11,5
	3,5-4 sene	9	8,0
	4 sene ve üzeri	21	18,6

Katılımcıların 7'si (%6,2) 19 yaş, 5'i (%4,4) 20 yaş, 8'i (%7,1) 21 yaş, 9'u (%8,0) 22 yaş, 14'ü (%12,4) 23 yaş, 15'i (%13,3) 24 yaş, 21'i (%18,6) 25 yaş, 19'u (%16,8) 26 yaş ve 15'i (%13,3) 27 yaşındadır.

Üniversite öğrencilerinin 63'ü (%55,8) kadın ve 50'si (%44,2) erkek katılımcılardan oluşmaktadır.

Maddi durumunu bildiren katılımcılardan, 4'ü (%3,5) düşük gelirli, 83'ü (%73,5) orta gelirli ve 26'sı (%23,0) yüksek gelirli olduklarını belirtmiştir.

Katılımcıların Ebeveynlerinin medeni durumuna bakıldığında; 90'ı (%79,6) beraber ve 23'ü (%20,4) boşanmıştır.

Katılımcıların 1'i (%0,9) Annesini, 13'ü (%11,5) Babasını, 1'i (%0,9) hem Annesini hem de Babasını kaybetmiş ve 98'inin (%86,7) ebeveyn kaybı olmamıştır.

Katılımcıların güvendikleri bireylerin olup olmadığına bakıldığında; 108'i (%95,6) "evet" ve 5'i (%4,4) "hayır" diye cevap vermiştir.

Katılımcıların 109'unun (%96,5) yakın arkadaşı varken, 4'ünün (%3,5) yakın arkadaşı olmadığı görülmüştür.

Üniversite öğrencilerinin romantik ilişki sürelerine bakıldığında; 28'inin (%24,8) 0-6 ay, 19'unun (%16,8) 6,5ay-1 sene, 23'ünün (%20,4) 1,5-2 sene, 13'ünün (%11,5) 2,5-3 sene, 9'unun (%8,0) 3,5- 4 sene ve 21'inin (%18,6) 4 sene ve daha uzun süredir romantik ilişkisi bulunmaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA

5.1. Tartışma

Bu araştırma romantik ilişkisi olan üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travması, yakın ilişkilerdeki psikolojik eğilimler ve romantik ilişkilerdeki istismar davranışı kavramlarının birbiriyle ilişki içerisinde olduklarını ortaya koymak amacı ile yapılmıştır. Bununla birlikte çocukluk çağı travması, yakın ilişkilerdeki psikolojik eğilimler ve romantik ilişkilerdeki istismar davranışının cinsiyet, yaş, ailenin gelir seviyesi, ebeveynlerin bir arada olup olmaması, ebeveynlerin sağ olup olmaması, güven duyulan bir aile bireyine sahip olup olmama, yakın arkadaşına sahip olup olmama, ilişki süresi gibi değişkenlerle olan ilişkisi de incelenmiştir.

Bu bölümde elde edilen sonuçlar ile ilgili araştırmalar karşılaştırılarak tartışılacaktır.

Araştırma verileri incelendiğinde, algılanan istismar ile cinsiyet ilişkisi incelendiğinde istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p=0,03$). Buna göre erkeklerin algıladıkları istismar, kadınlara göre daha yüksek çıkmıştır. Yapılan çalışmalar bu araştırmada elde edilen bulgularla çelişmektedir. Bostancı ve arkadaşlarının (2006) yaptığı benzer bir çalışmaya göre, cinsiyet ile algılanan istismar arasında hiçbir fark bulunmamıştır. Zeren'in (2012) çalışması da bu araştırmanın bulgularıyla çelişmektedir. Zeren'in analiz sonuçlarına göre her iki cinsiyetin de benzer oranlarda istismara uğradığı düşünülmektedir ancak kadınların daha fazlaca cinsel istismara maruz kaldıklarını bildirmiştir.

Araştırmada, yaş değişkeni ile algılanan istismar ilişkisine bakıldığında, aralarındaki ilişkinin anlamlı olmadığı sonucuna varılmıştır. Ancak ilgili tabloya bakıldığında yaşın ilerlemesi ile algılanan istismarın azaldığı görülmektedir (Tablo.1). Bu bulgular Kılınçer'in (2012) çalışmasında bulunan sonuçlarla çelişmekte olup; yaşça büyük olan öğrencilerin yaşça daha ufak olan niversite öğrencilerine kıyasla romantik ilişkilerinde daha fazla istismar algıladıklarını göstermektedir. Buna göre niversite ğrencilerinin romantik ilişkilerinde yaşadıkları istismar yaş açısından ele alındığında, yaşın romantik ilişki içersinde algılanan istismarın manidar bir yordayıcısı olduğu görülmüştür. Başka benzer bir araştırmanın sonuçlarına göre, yaşın ilerlemesi ile birlikte yakın ilişki istismarının azaldığı görülmektedir (Burazeri ve ark, 2005).

Araştırmada algılanan istismar ve anne babanın birliktelik durumuna bakıldığında, bu değişkenin romantik ilişki dahilinde algılanan istismarın manidar bir yordayıcısı olmadığı görülmüştür. Kılınçer'in (2012) yaptığı benzer bir araştırmada elde edilen sonuçlar ile bu bulgular paralellik göstermektedir. Kılınçer (2012) ebeveynlerin beraberlik durumu ile niversite ğrencilerinin romantik ilişkilerinde algıladıkları istismar arasında manidar bir ilişki olmadığını bildirmiştir.

Araştırmanın diğer bir değişkeni olan romantik ilişki süresi ile istismar arasındaki ilişkiye bakıldığında, niversite ğrencilerinin romantik ilişkilerinde algıladıkları istismar ile ilişki süresi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür. Kılınçer'in (2012) araştırması bu bulgu ile tutarlılık göstermez çünkü ilişki süresi ile algılanan istismar arasında anlamlı bir ilişki olduğuna işaret eden bulgular elde edilmiştir. Ayrıca ilişki süresi daha uzun zaman süregelmiş olanların ilişki süresi daha az olanlara kıyasla istismara daha fazla maruz kaldıkları sonucuna da varılmıştır (Kılınçer, 2012).

Çocukluk ağı travmaları ile cinsiyet değişkeni arasındaki bakıldığında ise, iki değişken arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bu alanda yapılan çoğu araştırma bu bulguları desteklemektedir. Örneğin, Korut'un (2011) araştırma sonuçlarına göre çocukluk ağı travma türleri ile kızlar ve erkekler arasında

her hangi bir fark bulunmamaktadır. Aynı şekilde Kolko da (2002) A.B.D'deki çalışmasında yaş ve cinsiyet açısından bir ayırımın olmadığını belirtmiştir. Demirkapı (2013) çocukluk çağı travmalarının kimlik gelişimi ve hissiyat düzenlemeye etkisi ve bunların psikopatolojiler ile ilişkisini incelemiştir. Sonuçlara göre cinsiyet değişkeni ile çocukluk çağı travmaları arasında manidar bir ilişki olmadığını belirtmiştir.

Çocukluk çağı travmalarına neden olan faktörlere bakıldığında maddi durumun önemli bir faktör olduğu görülmektedir. Ancak bu araştırmada çocukluk çağı travmaları ile maddi durum değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bu sonuç literatürde ulaşılabilen çalışmaların çoğu ile tutarsızlık göstermektedir. Nitekim Yılmaz-Irmak (2008) yaptığı çalışmada ekonomik düzeyin çocukluk çağı travması bakımından önemli bir faktör olduğunu bildirmiştir. Aynı şekilde Demirkapı (2013) da katılımcıların gelir düzeyi ile ilişkili olarak ÇÇRTÖ puanları arasındaki farkın anlamlı düzeyde olduğu sonucuna varmış; gelir düzeyi 1000 TL ve 1000 TL'den düşük olan katılımcıların ÇÇRTÖ puan ortalamalarının manidar şekilde daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Hedin'in (2000) çalışması ise bu araştırmada elde edilen bulgularla paralellik göstermekte; cinsel istismarların tüm ekonomik düzeylerde var olabileceğine işaret ederek çocukluk çağı travmaları ile ailenin gelir düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olmadığına vurgu yapmaktadır (Korut, 2011).

ALTINCI BÖLÜM

YORUM VE ÖNERİLER

6.1.Yorum ve Öneriler

Veriler incelendiğinde, araştırmanın temel sorusu olan romantik ilişkilerde çocukluk çağı travması, yakın ilişkilerdeki psikolojik eğilimler ve ilişkilerdeki istismar arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Tablo.26). Bu sonuç örneklem grubunun sayıca azlığından kaynaklanıyor olabilir. Daha geniş çaplı bir örneklem grubu ile daha kesin sonuçların elde edilebileceği düşünülmektedir.

Ayrıca literatürde bulguları destekleyen çalışmalara rastlanmamıştır. Bu nedenle çocukluk çağı travması, yakın ilişkilerdeki psikolojik eğilimler ve ilişkilerdeki istismar ile ilgili yeni çalışmaların yapılması sonucunda daha kesin ve net sonuçlar elde edilebilir..

Yaşın artması ile birlikte maruz kalınan ya da algılanan istismarın azaldığı düşünülürse; bu durum bireylerin üniversitede yaşadıkları romantik ilişkilerdeki istismar deneyimlerine ve eğitim düzeylerinin yükselmesine bağlı olarak istismar konusunda farkındalık kazanmalarına bağlanabilir.

Ebeveynlerin beraberlik durumu ile üniversite öğrencilerinin algıladıkları istismar arasında manidar bir ilişki çıkmamasının sebebi, üniversite öğrencilerinin aileleri ile birlikte yaşamamaları, farklı bir ilde eğitimlerine devam etmelerinden ötürü olabilir.

Görüldüğü gibi literatürde romantik ilişkiyi değerlendirme ölçeği ile çok az araştırmaya rastlanmıştır. Bu ölçek ile çeşitli sosyo-demografik değişkenler arasında yapılacak yeni araştırmalar ile daha net sonuçlar elde edilecektir.

Düşük gelir düzeyine sahip ailelerde, istismar ve ihmalin olduğu düşünülürse; maddi sıkıntının ailedeki çocukların ihtiyaçlarının giderilmesini zorlaştırdığı ve aile üzerinde yarattığı stres faktörü de düşünülürse ailedeki yetişkinlerin çocuklarını istismara ve ihmale maruz bırakmasına neden olabilmektedir.

Araştırma sonuçları doğrultusunda araştırmacılara şu önerilerde bulunulabilir:

- Daha geniş bir örneklem grubu ile yapılan bir araştırma ile daha kesin sonuçların elde edilebileceği düşünülmektedir.
- Algılanan istismar ve çocukluk çağı travmalarının birlikte yürütüldüğü çalışmalar bulunmadığından bu konu ile ilgili çalışmalar yapılabilir.
- Ergenlik ve yetişkinlik döneminde romantik ilişkileri incelemek amacıyla Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği'nin bu yaş gruplarına uyarlaması yapılabilir.
- Çok boyutlu ilişki ölçeği ile yapılan çok az araştırma olduğundan dolayı çeşitli demografik değişkenlerle ilişkisi araştırılabilir.

KAYNAKLAR

- Aba, YA. (2008)** Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği'nin "The Revised Conflict Tactics Scales (CTS 2)" Üniversite Öğrencilerinde Geçerlik Güvenirlik Çalışması. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Alkan, T. (1983)** Saldırganlık, Ön Yargı ve Yabancı Düşmanlığı. İstanbul: Hill Yayınları.
- Aslan, D., Verfikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T. ve Temel, F. (2008)** Ankara'da İki Hemşirelik Yüksekokulunun Birinci ve Dördüncü Sınıflarında Okuyan Öğrencilerinin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının Ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması. Hacettepe Üniversitesi, Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi.
- Atak, H. ve Taştan, N. (2012)** Romantik ilişkiler ve Aşk. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry, 4(4):520-546.
- Ayan, S. (2013)** Kasten Adam Öldürme Suçu İşlemiş Hükümlü Erkeklerin Bağlanma Stillerinin, Çocukluk Çağı Travmalarının Ve Öfke İfade Biçimlerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aydoğdu, İ. (2010)** Romantik İlişkilerin Kişilik Özellikleri Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Üniversitesi. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, Ankara.
- Bilecen, N. (2007)** Yakın İlişkilerde Stres Ve Stresle Başa Çıkma: Yatırım Modeline Göre Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Psikoloji Anabilim Dalı, Ankara.

- Bostancı, N., Albayrak, B., Bakoğlu, İ. ve Çoban, Ş. (2006)** Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı Travmalarının Depresif Belirtileri Üzerine Etkisi. Yeni Sempozyum Dergisi, 44(4): 189-195.
- Bowlby, J. (1976)** Attachment and Loss. Volume II. A Member of the Perseus Books Group.
- Budak, S. (2000)** Psikoloji Sözlüğü. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları
- Büker, S. ve Eziler Kıran, A. (2004)** Reklamlarda Kadına Yönelik Şiddet. İstanbul: Yeni Alan Yayıncılık.
- Burazeri, G., Roshi, E., Jewkes, R., Jordan, S., Bjegovic, V. & Laaser, U. (2005)** Factors Associated With Spousal Physical Violence In Albania: Cross Sectional Study. British Medical Journal, 331, 197-201.
- Burger, J. M. (2006)** Kişilik, (Çev. Sarıoğlu), 1. Basım, Ankara: Kaknüs Yayınları.
- Büyüksahin, A. (2005)** Çokboyutlu İlişki Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. Türk Psikiyatri Dergisi, 16(2):97-105.
- CDC. (2016)** Understanding Teen Dating Violence. National Center for Injury Prevention and Control Division of Violence Prevention.
- Cek, A. (2014)** Yaşlılarda İstismar Ve İhmal Nasıl Farkedilir? Nasıl Önlenir?. Sunum. Acıbadem Kozyatağı Hastanesi. Eğitim ve Gelişim Hemşiresi.
- Çelik, C. (2009)** Obsesif-Kompulsif Bozuklukta Çocukluk Çağı Travmatik Yaşantıları, Dissosiyatif Yaşantılar Ve Bilişsel Süreçler. Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Psikiyatri Anabilim Dalı, Van.
- Çelik, M. (2006)** Evlilik Doyum Ölçeği Geliştirme Çalışması, Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

- Demirkapı, E. (2013)** Çocukluk Çağı Travmalarının Duygu Düzenleme ve Kimlik Gelişmesine Etkisi Ve Bunların Psikopatolojiler İle İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi. Psikiyatri Anabilim Dalı, Aydın.
- Dikeçligil, B. ve Çiğdem, A. (1991)** Birey, Kişilik Ve Toplum. Aile Yazıları 3.
- Doğan, İ. (2000)** Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar. İletişim Yayınları, İstanbul.
- EMD Derneği (2015)** Travma Nedir. http://www.emdr-tr.org/tr-tr/content/Travma/Travma_Nedir.aspx. Erişim Tarihi: 02.05.2016.
- Erden-İmamoğlu, S. (2009)** Kişilerarası İlişkiler. Yeni İnsan Yayınevi, İstanbul.
- Erginer, F. (2007)** Ankara İli İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Öğrencilerin Aileleri Tarafından İstismarı ve İhmaline İlişkin Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erten, E., Uney, AF. Ve Fıstıkcı, N. (2015)** Bipolar Bozukluk ve Çocukluk Çağı Travması. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry, 7(2):157-165.
- Eryılmaz, A. ve Ercan, L. (2010)** Beliren Yetişkinlikte Romantik Yakınlığı Başlatma ve Başa Çıkma. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23 (2); 381-397.
- Fleming, J. (1997)** Prevalance Of Childhood Sexual Abuse In A Community Sample Of Australian Women. Medical Journal of Australia.
- Gottman, JM. (1998)** Psychology And The Study Of Marital Processes. Annual Review of Psychology, 49, Research Library pg. 169.
- Güler, N., Uzun, S., Boztaş, Z. ve Aydoğan, S. (2002)** Anneleri Tarafından Çocuklara Uygulanan Duygusal ve Fiziksel İstismar/İhmal Davranışı ve Bunu Etkileyen Faktörler. Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 24 (3):128 – 134.

- Hazan, C. ve Shaver, P. (1987)** Romantic Love Conceptualized As An Attachment Process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3); 511-524.
- Holt, M.K. (2005)** Social Support as a Moderator Between Dating Violence Victimization and Depression/Anxiety Among African American and Caucasian Adolescents. *School Psychology Review*, 34(3); 309-328.
- Hornor, G. (2012)** Emotional maltreatment. *J Pediatr Health Care*.
- Hutchison, E. D. (1990)** Child Maltreatment: Can It Be Defined ?. *Social Service Review*.
- Hutchison, K.M. (2012)** A Dissertation Presented to The Graduate Faculty of The University of Akron. In Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Doctor of Philosophy
- Kara, B., Biçer, Ü. ve Gökalp, AS. (2004)** Çocuk istismarı. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, 47; 140-51.
- Kılınçer, A.S. (2012)** Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkilerinde Algıladıkları İstismar. Hacettepe Üniversitesi. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı, Ankara.
- Kılınçer, A.S. ve Tuzgöl-Dost, M. (2013)** Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği'nin Geliştirilmesi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 4(1); 15-32.
- Korut, R. (2011)** 18-24 Yaş Arası Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı Travmaları'nın Dissosiyatif Yaşantılar Ve Suçluluk Utanç Duyguları İle İlişkisinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi Maltepe Üniversitesi. Klinik Psikoloji Bilim Dalı, İstanbul.
- La Greca, M.A. ve Harrison, H.M. (2005)** Adolescent Peer Relations, Friendships, And Romantic Relationships: Do They Predict Social Anxiety And Depression? *Journal of Clinical Child Adolescent Psychology*, 34 (1), 49-61.

Langer, A. ve Lawrence, E. (2010) Toward An Integrated, Empirically Supported Theory Of Intimate Partner Violence. Department Of Psychology, The University of Iowa, USA.

Melek, M., Çobanoğlu, U., Bilici, S., Ceylan, A., Beğer, B. ve Epçaçan, S. (2013) Çocukluk Çağı Travmalarına Genel Yaklaşım. Van Tıp Dergisi: 20(4): 266-273.

Merrill, L. L., Julie L. C., Thomsen C. J., Guimond, J., Milner, J. S. (2004). Perpetration Of Severe Intimate Partner Violence: Premilitary And Second Year Of Service Rates. Military Medicine, 170 (8), 705-705.

Moss, BF., ve Schwebel, AI., (1993) Marriage and Romantic Relationships: Defining İntimacy in Romantic Relationships. Family Relations.

Oral, R., Can, D., Kaplan, S., Polat, S., Ates, N., Cetin, G., Miral, S., Hanci, H., Ersahin, Y., Tepeli, N., Bulguc, A. G. ve Tiras, B. (2001) Child Abuse In Turkey: An Experience In Overcoming Denial And A Description Of 50 cases. Child Abuse & Neglect.

Öztürk, S. (2007) Çocuklarda Duygusal İstismar. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Polat, O. (2001) Çocuk ve Şiddet. Der Yayınları, İstanbul.

Rubenstein, C. ve Shaver, PR. (1982) İn Search of İntimacy. New York; Delacorte Press.

Sakarya, A. (2013) Üniversitede Öğrenim Gören Gençlerde Flörtte Şiddet. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Sar, V., Öztürk, E. ve İkikardeş, E. (2012) Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeğinin Türkçe Uyarlamasının Geçerlilik ve Güvenilirliği. Türkiye Klinikleri J Med, 32(4): 1054-63.

- Shorey, RC., Cornelius, T.L. ve Bell, K.M. (2008)** Aggression and Violent Behavior. *Aggression and Violent Behavior*, 13: 185–194.
- Siyez, M. (2003)** Duygusal İstismara Maruz Kalan Ve Kalmayan Ergenlerin Benlik Algıları İle Depresyon Ve Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Subaşı, N. ve Akın, A. (2005)** Kadına Yönelik Şiddet: Nedenleri ve Sonuçları.
- Şenkal, İ. (2013)** Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı Travmaları ve Bağlanma Biçiminin Depresyon ve Kaygı Belirtileri İle İlişkisinde Aleksitiminin Aracı Rolünün İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Bilim Dalı, Ankara.
- Taşkent, A. (2010)** Alkol ve/veya Madde Bağımlıları İle Bağımlı Olmayan Bireylerin Savunma Mekanizmaları Açısından Karşılaştırılması, Çocukluk Çağı Travmaları, Disosiyatif Yaşantılar ve Bağımlılık Şiddetinin Savunma Mekanizmaları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Topbaş, M. (2004)** İnsanlığın Büyük Bir Ayıbı: Çocuk İstismarı. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*, 3(4); 76-80.
- Topçu, S. (1997)** Çocuk ve Gençlerin Cinsel İstismarı. Doruk Yayıncılık, Ankara.
- Ünal, F. (2008)** Ailede Çocuk Şİstismarı Ve İhmali. *TSA* 12(1); 9-18.
- WHO, (2002)**, World Report on Violence and Health. Edited by Krug, EG., Dahlberg, LL., Mercy, JA., Zwi, AB., Lozano, R. Geneva: World Health.
- Yavuzer, H. (1992)** Ana- Baba ve Çocuk. Remzi Kitabevi, İstanbul.

- Yumuşak, A. (2013)** Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları, Toplumsal Cinsiyetçilik ve Narsistik Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Rehberlik ve Psikolojik Danışma Bilim Dalı, Tokat.
- Yücel, D. (2014)** Çocukluk Çağı İstismar Yaşantılarının Genç Yetişkinlik Dönemindeki Bağlanma Süreçleri, Psikopatolojik Semptomlar, İlişki Yeterlilikleri Ve Aşk Tutumları İle İlişkilerinin İncelenmesi. Doktora Tezi. T.C. İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü. Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul.
- Zeren, C., Yengil E., Çelikel A., Arık A ve Arslan M. (2012)** Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı İstismarı Sıklığı. Dicle Tıp Dergisi, 39 (4): 536-541.
- Zeytinoğlu, S. (1999)** “Sağlık, Sosyal, Hizmet, Hukuk ve Eğitim Alanlarında Çalışanların Türkiye’de Çocuk İstismarı ve İhmali İle İlgili Görüşleri”, Çocuk İstismarı ve İhmali. Pelin Ofset, Ankara.

EKLER

Ek-1

Değerli Katılımcı,

Bu anket Beykent Üniversitesi bünyesinde yürütülen Klinik Psikoloji tezi için veri toplamak amacı ile hazırlanmıştır. Anket hem kişisel bilgilerinize hem de çeşitli konulardaki fikir ve yaşantılarınıza yönelik sorular içermektedir. Romantik ilişki kavramı flört, evlilik, nişanlılık vb. ilişki çeşitlerini kapsamaktayken yakın ilişki kavramı aile, arkadaşlık ve romantik ilişki dahil tüm yakın ilişkileri kapsamaktadır. Lütfen hiçbir soruyu yanıtsız bırakmayınız. Hiçbir şekilde kağıt üzerine adınızı yazmayınız. Cevaplarınız gizli kalacaktır. Araştırmacı dışında kimseyle paylaşılmayacaktır.

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

YAŞINIZ:

CİNSİYETİNİZ: KADIN() ERKEK()

AİLENİZİN GELİR SEVİYESİ: DÜŞÜK() ORTA() YÜKSEK()

ANNE BABANIZ : BERABER() BOŞANMIŞ()

EBEVEYN KAYBI YAŞADINIZ MI: ANNE() BABA() HAYIR()

GÜVENDİĞİNİZ, KENDİNİZİ YAKIN HİSSETTİĞİNİZ BİR AİLE BİREYİ VAR MI: EVET() HAYIR()

KENDİNİZE YAKIN BULDUĞUNUZ BİR ARKADAŞINIZ VAR MI: EVET()

HAYIR()

ROMANTİK İLİŞKİNİZ NE SÜREDİR DEVAM EDİYOR:

Ek-2

ROMANTİK İLİŞKİYİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Değerli Katılımcı,

Aşağıda romantik ilişki yaşadığınız kız / erkek arkadaşınızın size yönelik davranışlarına ilişkin ifadeler bulunmaktadır. Lütfen kız / erkek arkadaşınızın size bu davranışları hangi sıklıkta yaptığını düşününüz. Maddede yer alan davranışa hiç maruz kalmıyorsanız “hiçbir zaman” seçeneğini işaretleyiniz. Maddedeki davranışa maruz kalıyorsanız, bunun sıklığını düşünerek “nadiren, bazen, sıklıkla ve Çok Sık” seçeneklerinden uygun olanı işaretleyiniz. Yanıtlarınız bilimsel bir araştırmada kullanılacak ve gizli tutulacaktır. Lütfen içten ve samimi olarak yanıt veriniz ve *hiçbir maddeyi bos bırakmayınız*. Katılımınız için çok teşekkür ederim.

MADDELER	HIÇBİR ZAMAN	NADİREN	BAZEN	SIKLIKLA	ÇOK SIK
1. Başkalarının yanında beni küçümser.	()	()	()	()	()
2. Aldığım kararları eleştirir.	()	()	()	()	()
3. Fiziksel özelliklerimle alay eder.	()	()	()	()	()
4. Bana hoşlanmadığım isimler (kilolu, kısa vb.) takar.	()	()	()	()	()
5. Bana tokat atar.	()	()	()	()	()
6. İstemediğim cinsel davranışlarda bulunmam için beni zorlar.	()	()	()	()	()
7. Çekici olmadığımı söyler.	()	()	()	()	()
8. İsteklerini yerine getirmemezsem ilişkiyi bitirmekle tehdit eder.	()	()	()	()	()
9. Arkadaşlarımla sosyal etkinliklere katılmamdan rahatsız olur.	()	()	()	()	()
10. Görüşlerini kabul etmediğim zaman çok sinirler.	()	()	()	()	()
11. Herhangi bir nesneyle canımı acıtır.	()	()	()	()	()
12. Cinsel olarak yaşadıklarımızı aileme söylemekle tehdit eder.	()	()	()	()	()
13. Başarılarımı takdir etmez.	()	()	()	()	()
14. Bana sevgi sözcükleri kullanmaktan kaçınır.	()	()	()	()	()
15. Bana küfreder.	()	()	()	()	()
16. Bana hakaret eder.	()	()	()	()	()
17. Beni şiddetle iter.	()	()	()	()	()
18. Ona bağlanmam için cinselliği bir araç olarak kullanır.	()	()	()	()	()
19. İsteklerini koşulsuz olarak kabul etmemi bekler.	()	()	()	()	()
20. İzin almadan özel eşyalarımı (çanta, günlük vb.) karıştırır.	()	()	()	()	()
21. Benim için en iyisini kendisinin bildiğini savunur.	()	()	()	()	()
22. Cinsel sınırlarıma saygı duymaz.	()	()	()	()	()
23. Yeteneklerimi küçümser.	()	()	()	()	()

24. Kapalı bir mekanda beni zorla alıkoyar.	()	()	()	()	()
25. Beni başkalarına şikâyet eder.	()	()	()	()	()
26. Onun onaylamadığı bir karar verdiğimde sinirlenir.	()	()	()	()	()
27. Beni yumruklar.	()	()	()	()	()
28. Rahatsız edici cinsel içerikli mesaj veya e-posta gönderir.	()	()	()	()	()
MADDELER	HİÇBİR ZAMAN	NADİREN	BAZEN	SIKLIKLA	ÇOK SIK
29. Bana bağırır.	()	()	()	()	()
30. Beni dövmekle tehdit eder.	()	()	()	()	()
31. Beni hemcinslerimle kıyaslar.	()	()	()	()	()
32. Bana emreder.	()	()	()	()	()
33. Beni şiddetli bir şekilde sarsar.	()	()	()	()	()
34. Gizlice özel görüntülerimizi kaydeder.	()	()	()	()	()
35. Fikirlerini kabul ettirmek için baskı kurar.	()	()	()	()	()
36. Sorunlarıma ilgi göstermez.	()	()	()	()	()
37. Bana kızdığına sevgi göstermeyerek cezalandırır.	()	()	()	()	()
38. Kişisel planlarıma müdahale eder.	()	()	()	()	()
39. Beni cinsel bir obje gibi görür.	()	()	()	()	()
40. Bilgisayarımı veya kişisel iletişim araçlarımı (MSN-facebook-cep telefonu) kontrol eder.	()	()	()	()	()
41. Kendime ait sırlarım olmasına tahammül edemez.	()	()	()	()	()
42. Karşı cinsle arkadaşlık kurmandan rahatsız olur.	()	()	()	()	()
43. Kendisinin olmadığı bir sosyal etkinliğe katılmamı sorun eder.	()	()	()	()	()
44. Boğazımı sıkar.	()	()	()	()	()
45. Kıyafet-saç veya makyajıma karışır.	()	()	()	()	()
46. Başarısızlıklarımı yüzüme vurur.	()	()	()	()	()
47. Arkadaşlarımla görüşmemi engeller.	()	()	()	()	()
48. Tüm serbest zamanlarımı onunla geçirmem için beni zorlar.	()	()	()	()	()
49. Silah veya bıçakla zarar vermeye kalkışır.	()	()	()	()	()
50. İstemediğim halde pornografik görüntüler izlememizi talep eder.	()	()	()	()	()
51. Hakkımda bildiklerini başkalarına söylemekle tehdit eder.	()	()	()	()	()
52. Onsuz hiçbir şey yapamayacağımı söyler.	()	()	()	()	()
53. Bilgi yönünden beni küçümser.	()	()	()	()	()
54. Başkalarının yanında beni eleştirir.	()	()	()	()	()
55. Bana tehlikeli maddeler fırlatır.	()	()	()	()	()
56. İstemediğim halde cinsel bölgelerime dokunur.	()	()	()	()	()
57. Hoşlandığım etkinlikleri yapmaktan alıkoyar.	()	()	()	()	()
58. Ayrılırsam kendine zarar vereceğini söyler.	()	()	()	()	()
59. Arkadaş ortamında ben yokmuşum gibi davranır.	()	()	()	()	()
60. Beni yeterince takdir etmez.	()	()	()	()	()
61. Parmaklarımı veya kollarımı büker.	()	()	()	()	()
62. Özel görüntülerimizi beni tehdit etmek için kullanır.	()	()	()	()	()

63. Bana verdiği sözleri yerine getirmeye çalışmaz.	()	()	()	()	()
64. Beni aldatır.	()	()	()	()	()
65. Ailemi bana kötüler.	()	()	()	()	()
66. Arkadaşlarımı beğenmez.	()	()	()	()	()
67. Beni öldürmek ister gibi davranır.	()	()	()	()	()
68. Beni sevdiğini göstermez.	()	()	()	()	()
69. Bana yalan söyler.	()	()	()	()	()
70. Benim için önemli olan eşyalara zarar verir.	()	()	()	()	()



Ek-3**Çok Boyutlu İlişki Doyum Ölçeği (ÇBİDÖ)**

	Benim için HİÇ uygun değil	Benim için ÇOK AZ uygun	Benim için BİRAZ uygun	Benim için OLDUKÇA uygun	Benim için ÇOK uygun	Benim için HİÇ uygun değil
Yakın ilişkilerde bir partner olarak kendime güvenirim.						
Sürekli yakın ilişkiler üzerine düşünürüm.						
Yakın ilişkilerimle ilgili çok fazla düşünürüm.						
Yakın bir ilişki içinde olma isteğim/güdüm çok fazla.						
Yakın ilişkiler kendimi sinirli ve kaygılı hissetmeme neden olur.						
Yakın ilişkilerimle ilgili kendimi depresif /çökkün hissedirim.						
Yakın ilişkilerim çoğunlukla şansa bağlı/ tesadüfi olaylarla gelişmiştir.						
Başkalarının yakın ilişkilerim konusunda ne düşündüğüne aşırı önem veririm.						
Birisiyle yakın ilişkiye girmek beni biraz ürkütür.						
Yakın ilişkiyle ilgili gereksinimlerimin şu anki karşılanma biçiminden memnunum.						
Yakın bir ilişkide iyi bir partner olduğumu düşünüyorum.						
Yakın ilişkileri, başka her şeyden daha çok düşünürüm.						
Yakın ilişkilerimde, kendi davranışlarım çoğunlukla belirleyici bir rol oynar.						
Yakın ilişkilerim konusunda düşünmeye genellikle zaman ayırırım.						
Yakın bir ilişkiye zaman ve emek vermek konusunda çok istekliyim/güdülüyüm.						
Yakın ilişkilerde biraz acemi ve gerginimdir.						
Yakın ilişkilerimde, tercihlerimi doğrudan dile getiririm.						
Yakın ilişkilerim konusunda kendimi mutsuz hissediyorum.						

Yakın ilişkilerimin başkalarına nasıl görüldüğüne /sunulduğuna aşırı önem veririm.						
Bazen yakın ilişkilerden korkarım.						
Yakın ilişkilerimden çok memnunum/doyum alıyorum.						
Yakın ilişkilerde pek çok insana göre daha iyiyimdir.						
Yakın ilişkiler zihnimi meşgul eder.						
Yakın ilişkilerimde kontrol daha çok benim elimdedir.						
Yakın bir ilişki içinde olmayı çok arzu ediyorum.						
Karşı cinsten biriyle duygusal bir yakınlık/etkileşim kurmak bende gerginlik yaratır.						
Yakın ilişkilerde isteklerimi dile getirmede biraz pasifimdir.						
Yakın ilişkilerim konusunda cesaretimin kırıldığını hissediyorum.						
Yakın ilişkilerim üzerinde şansın büyük etkisi vardır.						
Yakın ilişkilerimin başkaları üzerinde bıraktığı izlenim konusunda sıklıkla endişe duyarım.						
Zaman zaman, birisiyle yakın bir ilişkiye girmekten korkarım.						
Yakın ilişkilerim temel beklentilerimi karşılıyor.						
Kendimi yakın bir ilişki için oldukça tercih edilen bir partner olarak değerlendiririm.						
Sürekli olarak yakın bir ilişki içinde olmayı düşünürüm.						
Yakın ilişkilerimi etkileyen temel şey benim kendi yaptıklarımıdır.						
Yakın bir ilişki içinde olmak benim için çok önemlidir.						

Yakın ilişkilerde birçok insana göre daha kaygılıyım.						
Yakın bir ilişkide isteklerimi dile getirmekten çekinmem.						
Yakın ilişkilerim konusunda kendimi hayal kırıklığına uğramış hissediyorum.						
Yakın ilişkilerimin büyük oranda şans (iyi ya da kötü anlamda) meselesi olduğuna inanıyorum.						
Genellikle başkalarının yakın ilişkilerime yönelik verdikleri tepkilere duyarlıyım.						
Yakın bir ilişki içinde olmak beni fazla korkutmaz.						
Yakın ilişkilerim, diğer pek çok ilişki ile karşılaştırıldığında, çok daha iyidir.						
Yakın bir ilişki içinde kendime oldukça güvenirim.						
Zamanımın büyük bir bölümünü yakın ilişkileri düşünerek geçiririm.						
Yakın ilişkilerim benim sorumluluğum ve kontrolüm altındadır.						
Yakın bir ilişki içinde olup, bunu sürdürmeyi çok isterim.						
Yakın bir ilişki içinde kendimi tutuk ve utangaç hissedirim.						
Yakın ilişkiler söz konusu olduğunda, isteklerimi genellikle ifade ederim.						
Yakın ilişkilerimi düşündüğümde üzülüyorum.						
Yakın ilişkilerimin gerçekten de bir kader/kısmet işi olduğunu düşünüyorum.						
Başkalarının yakın ilişkiye nasıl tepki verdiklerine/vereceklerine dikkat ederim.						
Yaşamımın yakın ilişkiler yönü, benim için çok doyurucudur.						

Ek-4

Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği'nin Türkçesi-2.0

Bu sorular **çocukluğunuzda ve ilk gençliğinizde (18 yaşından önce)** başınıza gelmiş olabilecek bazı olaylar hakkındadır. Her bir soru için sizin durumunuza uyan rakamı daire içersine alarak işaretleyiniz. Sorulardan bazıları özel yaşamınızla ilgilidir; lütfen elinizden geldiğince gerçeğe uygun yanıt veriniz. Yanıtlarınız gizli tutulacaktır.

Çocukluğumda ya da ilk gençliğimde...

1. Evde yeterli yemek olmadığından aç kalırdım.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
2. Benim bakımımı ve güvenliğimi üstlenen birinin olduğunu biliyordum.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
- 3.Ailemdelikiler bana “salak”, “beceriksiz” ya da “tipsiz” gibi sıfatlarla seslenirlerdi. 1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman
4.Sık Olarak 5.Çok Sık
4. Anne ve babam ailelerine bakamayacak kadar sıklıkla sarhoş olur ya da uyuşturucu alırlardı.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
5. Ailemde önemli ve özel biri olduğum duygusunu hissetmeme yardımcı olan biri vardı.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
6. Yırtık, sökükle ya da kirli giysiler içersinde dolaşmak zorunda kalırdım.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
7. Sevdiğimi hissediyordum.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
8. Anne ve babamın benim doğmuş olmamı istemediklerini düşünüyordum.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
9. Ailemden birisi bana öyle kötü vurmuştu ki doktora ya da hastaneye gitmem gerekmişti.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

10. Ailemde başka türlü olmasını istediğim bir şey yoktu.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
- 11.Ailemdelikiler bana o kadar şiddetle vuruyorlardı ki vücudumda morartı ya da sıyrıklar oluyordu.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
- 12.Kayış, sopa, kordon ya da başka sert bir cisimle vurularak cezalandırılıyordum.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
- 13.Ailemdelikiler birbirlerine ilgi gösterirlerdi.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
- 14.Ailemdelikiler bana kırıcı ya da saldırganca sözler söylerlerdi.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
- 15.Vücutça kötüye kullanılmış olduğuma (dövülme, itilip kakılma vb.) inanıyorum. 1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
- 16.Çocukluğum mükemmeldi.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
- 17.Bana o kadar kötü vuruluyor ya da dövülüyordum ki öğretmen, komşu ya da bir doktorun bunu farkettiği oluyordu.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
- 18.Ailemde birisi benden nefret ederdi.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
- 19.Ailemdelikiler kendilerini birbirlerine yakın hissederlerdi.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
- 20.Birisi bana cinsel amaçla dokundu ya da kendisine dokunmamı istedi.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
- 21.Kendisi ile cinsel temas kurmadığım takdirde beni yaralamakla ya da benim hakkımda yalanlar söylemekle tehdit eden birisi vardı.
1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık
- 22.Benim ailem dünyanın en iyisiydi.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

23.Birisi beni cinsel şeyler yapmaya ya da cinsel şeylere bakmaya zorladı.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

24.Birisi bana cinsel tacizde bulundu.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

25.Duygusal bakımdan kötüye kullanılmış olduğuma (hakaret, aşağılama vb.) inanıyorum.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

26.İhtiyacım olduğunda beni doktora götürecek birisi vardı.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

27.Cinsel bakımdan kötüye kullanılmış olduğuma inanıyorum.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

28.Ailem benim için bir güç ve destek kaynağı idi.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

ÖZGEÇMİŞ

25 Ağustos 1992 Tahran doğumluyum. İlk ve ortaokulu Bahçeşehir Süleyman Demirel İlköğretim Okulun'da, liseyi Dede Korkut Anadolu Lisesi'nde tamamlamamın ardından , 2010 yılında İstanbul Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü'ne kayıt oldum. Psikoloji Bölümü'nden 2014 senesinde mezun olmamın ardından ise aynı yıl içinde Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Bilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimine başladım.

Haydeh FARAJI

